

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

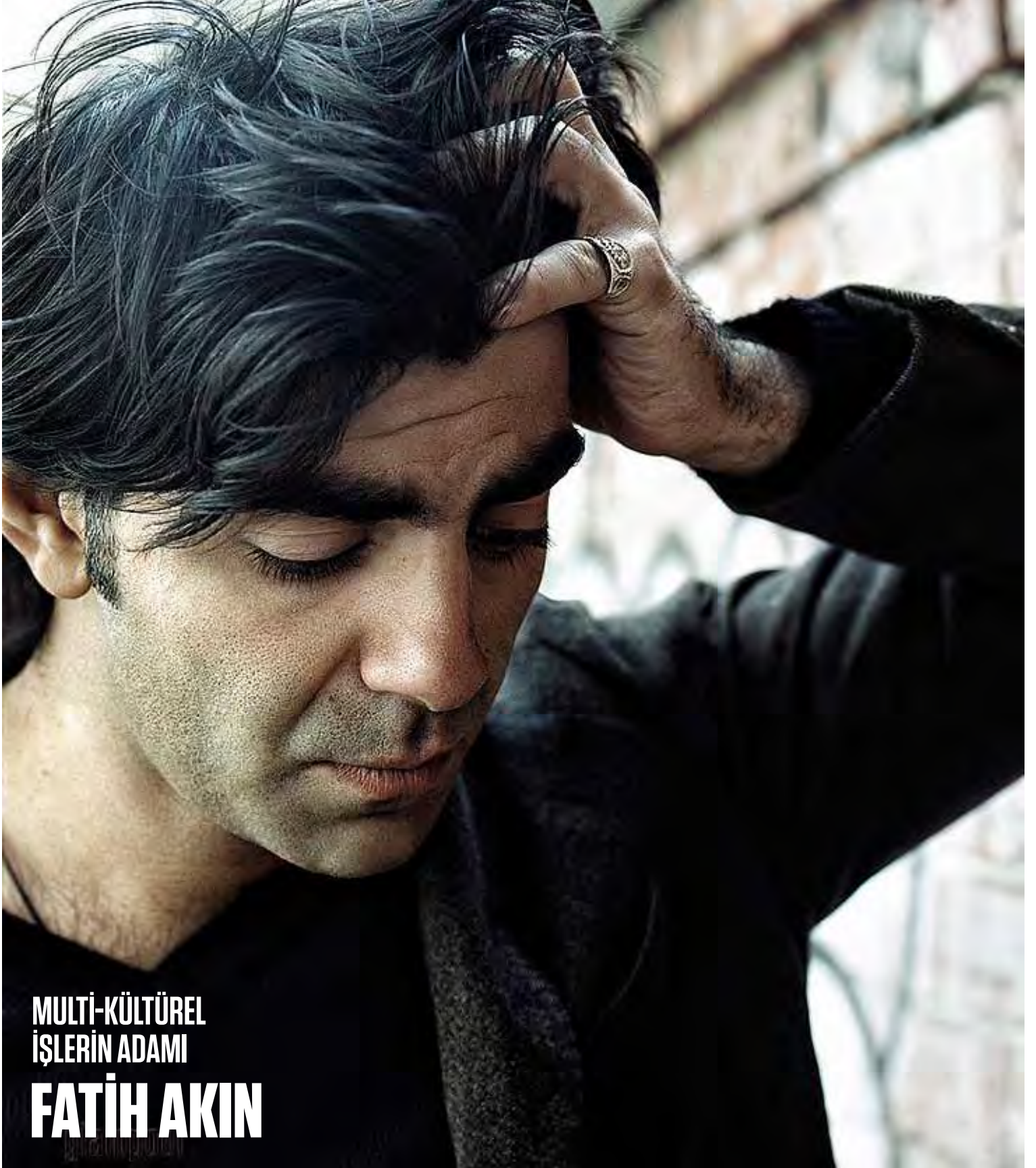
RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

MULTİ-KÜLTÜREL
İŞLERİN ADAMI

FATİH AKIN

MAYMUNLAR CEHENNEMİ: ŞAFAK VAKTİ

DAWN OF THE PLANET OF THE APES

ŞİMDİ 3D+2D BLU-RAY™
DVD VE VCD'DE!

© 2014 Twentieth Century Fox Home Entertainment LLC. All Rights Reserved.

DÜZENBAZ

Ç ALIŞIP ÇABALAYIP KENDİMİZ ÜRETMEK YERİNE ‘YAPILMIŞI VAR’ DİYEREK HAZIRA KONMAK, EMEK SARF ETMEDEN SADECE TÜKETMEK, GEZEGENE YOĞURT VE PASTIRMA HARIÇ EN UFUK YARARLI BİR MİRAS, İCAT, ESER BIRAKMAMAK KİMSEYİ RAHATSIZ ETMİYOR DİYELİM.

Geçen yüzyılın ilk çeyreğinden itibaren yapılmaya çalışılan Batılılaşma hamleleri de üzerimize onlarca gömlek fazla geldiğinden, kırpa kırpa, geri adımlar ata ata, o hep burun kıvrıdığımız Ortadoğu ve Arap ülkelerine yeniden dümen kırdık çoktan.

Üç yaşındaki anaokulu çocuklarına cennetin, cehennemin (yani dinsel ödüllendirme/cezalandırmanın) ne olduğunu anlatarak “Suç Ve Ceza”yı yazacak Dostoyevski’ler yetiştiremeyeceğimiz de kesin! Biz bu alamete aslında çoktan binmiş, kıyamete doğru yol alıyorduk da, bu kadar sürat yapacağımızı düşünememiştik sanırsız...

En küçük bir toplumsal itirazda “Ama Batı’da da böyle!” demesini iyi bilen, iş insani kriterlere gelince “Onlar da kim oluyor?” diye heyheylenen, kullandıkları gözlükten cep telefonuna, uçaktan biber gazına kadar her şeyi yine Batı’dan alıveren malum muktedirler, bir zamanların Tonton Cumhurbaşkanı’nın bir sözünü iyi ezberlemiş gibiler: “Benim memurum işini bilir!”

Evet, bizim halkımız da işini biliyor. Alacağı kıcı kırık oturma takımının, berbat programlar izlemeye yarayan LED televizyonun, ayağını yerden kesen ama trafikten ötürü hiçbir yere götürmeyen marka otomobilin, en son çıkanına sahip olmakla övündüğü cep telefonunun, yani satın aldığı her şeyin taksitlerini ödeyebilmek, kızını-oğlunu evlendirip yuvasını yapabilmek, en acısı da eşek gibi çalışarak kazanabildiği üç kuruş asgari ücreti kaybetmemek için, düzen bozulmasını istiyor bu halk. “Çalışırsa çalışıyor, hangisi çalmadı ki?” sorusu (tam da aralık ayında) bazılarının ilaç gibi geliyor. Gemi öyle ya da böyle yürüyor ya, din, ahlak, vicdan, insan olma onuru,

hırsızlık yaftası gibi gereksiz detaylar kimin umurunda?

Facebook, Twitter Batı’dan geliyor, beğenmediğimiz yönleri olursa sansürlüyoruz. Eloglu eski filmleri alıp, restore edip HD’ye çeviriyor, zamanın elinden kurtarıyor; biz o filmleri alıp makas darbeleriyle parçalayıp, pırlı pırlı görüntülere sigara mozaikleri yapıyoruz. İnterneti icat ediyorlar, hemen alıp kullanmaya başlıyoruz fakat geline nokta Türkiye’de 100 binin üzerinde siteye girmek yasak! Eğitim sistemimizi, kanunlarımızı yine onlardan devşiriyoruz. Günlü geliyor, Batı ahlaksızlığı veya özgürlüğü bize uymaz diyerek her şeyi ‘deli kızın çeyizi’ne çeviriveriyoruz.

Vaktiyle Yeşilçam’ın Hollywood filmlerine yaptığı gibi... Billy Wilder’in “Bazıları Sıcak Sever”ini (Some Like It Hot) içini tamamen boşaltıp, sululaştırarak “Fıstık Gibi Maşallah” yapmamız veya “Billur Köşk”ü (The Wizard Of Oz) “Ayşecik Ve Sihirli Cüceler” gibi bir ucubeye çevirmemiz gibi... Fikri al, kafana göre evir çevir, uydur kaydır Türkleştir taktığı... Ortaya çıkan sonucu herkes yutuyor mu, itiraz eden yok mu? Öyleyse olmuştur!

Var olan bir şeyi, emek sarf etmeden yeniden ‘düzen’lemek değil bu aslında. En doğru karşılığı ‘düzenbaz’lık olsa gerek. Dergimizin yeni köşesi de bu ismi taşıyor. Ve tabii ki isim babası yine Hitch Amca... Onun 1931 tarihli “The Skin Game” adlı filminin Türkçe adını verdiğimiz bu köşede, tam da anlatmaya çalıştığımız türden bir beyin jimnastiği gerçekleşiyor. Coğrafya ya da zaman engeline takılmadan, artık gerçekleşmesi imkansız ‘hayali projeler’ Erman Ata Uncu tarafından masaya yatırılıyor.

Hepsi de ‘çekilmiş olsaydı, izlemesi zevkli olurdu’ diyeceğiniz filmler bunlar. Misal, Oscar Wilde’in ünlü “Dorian Gray”ın Tablosu” (The Picture Of Dorian Gray) Yeşilçam’ın radarına girseydi, ortaya nasıl bir film çıkardı? “Bazıları Sıcak Sever”in ya da “Billur Köşk”ün yerli uyarlamalarını düşününce, bu çizgide başka fantezi filmler hayal etmek, hepimize keyif verecek gibi görünüyor.

Bizim de yapıp yapabileceğimiz “Düzenbaz”lık işte ancak bu olabiliyor... Katılmaz mıydınız?

GİZLİ TEŞKİLAT
(NORTH BY NORTHWEST, 1959)

YAYIN KURULU BİLGEHAN ARAS bilgehanaras76@gmail.com OKAN ARPAÇ oarpac@gmail.com BURAK GÖRAL burgoral@yahoo.com

MURAT ÖZER cinemozer@gmail.com BURÇİN S. YALÇIN burcyalc@hotmail.com **GÖRSEL YÖNETMEN** BİLGEHAN ARAS

LOGO TASARIM ERKUT TERLİKSİZ **HTML UYGULAMA** BAŞAR UĞUR **KATKIDA BULUNANLAR** TUNCA ARSLAN, OLAN ÖZYURT, JANET BARIŞ, ÇAĞDAŞ GÜNERBÜYÜK,

EBRU ÇELİKİTÜĞ, CUMHUR CANBAZOĞLU, ŞENAY AYDEMİR, ERMAN ATA UNCÜ, KAN KARSAN, S. KÖKÇEOĞLU **REKLAM İLETİŞİM** EMEL GÖRAL emel.goral@hotmail.com

6 ÇOK BİLEN ADAM

Kesik (The Cut); Sesime Gel (Were Dengê Min);
Patrondan Kurtulma Sanatı 2 (Horrible Bosses 2);
Uzun Yol; Çakallarla Dans 3: Sıfır Sıkıntı; Sivil.

19 KAPRI YILDIZI

Arka Pencere yazarlarının film değerlendirme yıldızları...

20 TRENDEKİ YABANCI

Tunca Arslan, Muriel Barbery imzalı "Kirpinin Zarafeti"
kitabındaki sinema muhabbetini aktarıyor.

22 CİNNET

Okan Arpaç, Kubrick başyapıtı "Otomatik Portakal"ın
(A Clockwork Orange) sansürle sindirilmesine eğiliyor.

24 AŞKTAN DA ÜSTÜN

Fatih Akin, bu filmi aşabilecek bir şey yapamadı henüz:
"Duvara Karşı" (Gegen Die Wand)... Murat Özer imzasıyla.

26 ESRAR PERDESİ

Şenay Aydemir, son filmi "Kesik"ın (The Cut) gösterime
girmesini fırsat bilerek Fatih Akin sinemasını inceliyor.

30 DÜZENBAZ

Erman Ata Uncu, yeni köşemizin ilk yazısında "1960'lar
Yeşilçam'ında 'Dorian Gray' çekilseydi?" diye soruyor.

32 AİLE OYUNU

Göz (Oculus); Çocuk Pozu (Pozitia Copilului).

34 GENÇ VE MASUM

Hollandalı sinemacı Ben Brand'dan 2013 yapımı enfes
bir kısa kurmaca: "97%"... Serdar Kökçeoğlu imzasıyla.

36 SAPIK

Gündemden yansıyanlar... Otkan Özyurt imzasıyla.

TÜRK İŞİ FANTASTİK FİLMLER FESTİVALI

fantasturka

12-14 Aralık 2014 / **İSTANBUL** / Kadıköy Nazım Hikmet Kültür Merkezi

18-21 Aralık 2014 / **ANKARA** / Çağdaş Sanatlar Merkezi

TÜM
GÖSTERİMLER
ÜCRETSİZ

KESİK

ORJİNAL ADI The Cut

YÖNETMEN Fatih Akın

UYUNCULAR Tahar Rahim,

Simon Akbarian, Makram Khoury,

Kevork Malikyan, Hindi Zahra

YAPIM 2014 Fransa-Almanya

SÜRE 138 dk.

DAĞITIM Chantier (Anka Film)

**“KESİK”, “DUVARA
KARŞI” İLE BAŞLAYAN,
“YAŞAMIN KIYISINDA”
İLE DEVAM EDEN
ÜÇLEMENİN SON FİLMİ.
FATİH AKIN CESUR
TAVRIYLA ÇOK AZ
GÖSTERİLMİŞ BİR
ŞEYİ GÖSTERİYOR.**

KESİK BİR KÖŞESİNDEN KESİLMİŞ, KESİLDİĞİ İÇİN BÜTÜNÜNÜ KAYBETMİŞ VE BİR DAHA BÜTÜN OLAMAMIŞLIĞA İŞARET EDER EN ÇOK. BİR KEZ KESİLMİŞSE ARTIK PARÇA PARÇADIR, SÜTTEN KESİLMEK GİBİ DEĞİL, TAM TERSİNE SOMUT,

fiziksel, açık ve gerçek bir kesilmedir bu. Fatih Akın 1915’te, I. Dünya Savaşı sırasında yaşanan Ermeni soykırımından yola çıkarak çektiği “Kesik” (The Cut) tarihin bir köşesinde asılı kalmış bir kesigi çekip çıkartmayı hedeflerken kendi kimliğine dair kaygılarını yanına almıyor.

Yıl 1915, I. Dünya Savaşı’na artık gitgide güçsüzleşen Osmanlı’nın da girmesiyle yeni bir süreç başlar. Mardinli demir ustası Nazaret iki kızı Lusine ile Armine ve karısı ile kendince bir hayat yaşarken savaş esnasında askere alınma bahanesiyle bir gece aniden götürülür. Çok geçmeden Ermenilerin bile isteye toplatılarak çalıştırıldığını anlarız. Nazaret başta idrak edemez, bir yandan taş işçiliği yaparken bir yandan da zaman zaman gördüğü ve nizami bir biçimde götürülen insanların nereye gittiğini anlamaya çalışır.

Sonrasında ise olaylar geliştikçe aslında savaşın başka bir biçimde sürdüğünü, Osmanlı’nın Ermenileri yok etme planı içerisinde kendisinin ufacak bir toz tanesi olduğunu anlar. Tesadüfen hayatta kaldığında ise sırtında kaybolanların, öldürülenlerin yükünü taşır. Bu yükü hafifleten tek şey ise dilini kaybederek sessizliğe gömülmesi olur. Dilsizlik yükünü, hayatta kalma suçluluğunu alır, yumuşatır.

Nazaret dilsiz ve korunaksız yolculuğunda zaman zaman rastladığı iyi insanlar sayesinde kendine bir yol çizer, ne evi ne de toprağı kalmıştır ama iki kızının bir yerlerde yaşadığını öğrendikten sonra kurumuş hayatı yeşerir. Bundan sonrası artık kızlarını bulmak için çıktığı zorlu ama bir o kadar da geçmişten gelen, geçmişin gölgelerinden kurtulamayan bir sürecin başlangıcı olur.

Filmin iki ayrı bölümü var. İlk yarısı o dönemde Ermenilerin toplu ve koordineli bir şekilde ölüme gönderildiğinin kısmen de olsa

**FATİH AKIN HEM
KÖKLERİNİ HEM DE
GELECEĞİNİ KAYBETMİŞ,
'KESİK' BİR KADERİ
TAŞIYAN NEREDEYSE BİR
BUÇUK MİLYON İNSANIN
YAŞADIĞI ACIYI DEMİRCİ
NAZARET ÜZERİNDEN
ANLATIYOR.**

altını çizen bir bölüm. Burası özellikle ilk on beş dakikasında içine girmesi zor bir kısım. Başta dile yabancılaşıyorsunuz, sonra da yaşananlar yavaş yavaş dönüşmeye başladıkça dil de önemini yitiriyor, olanlar 'dil'in, biçimin, aksayan diyalogların önüne geçiyor çünkü. Sonrasında ise Nazaret'in yolculuğu başlıyor. Nazaret'in neden çocuklarını kaybettiğini, neden boynunda bir kesikle, elinde bir fotoğrafla bilmediği ülkelerde dolaşmak zorunda kaldığını, neden bunları yaşadığını anlayabilmek için o kısmı görmek şart. Yoksa bugün yüz yıl sonra bile hâlâ gazete ilanlarıyla yakınlarını arayan insanların neler yaşamış olabileceğini görmek zor.

Bundan sonra kesik sadece vücutta bir yara izi değildir artık, sonu gelmeyen göçlerin, ölümlerin yarım bıraktığı, böldüğü tarihin arka sayfalarından koparılmış kesik bir kağıt, geçmeyen bir sızı gibi dolanır. İnsanları bile isteye ölüme gönderme, yarım bırakma, eksik bırakma bir daha geri dönülemez olan bir yola çıkarma düşüncesinin doğurduğu sonuçlar Nazaret'in dilsiz sureti üzerinden yansıtılır. Yönetmenin Nazaret'in konuşamama durumunu Chaplin'in sessiz ama etkili sineması ile özdeşleştirmesi, araya görüntüler sıkıştırması da dilsizliği besleyen bir süreç olarak etkili,

duygusal olarak da seyircinin hissiyatını bir biçimde tamamlayan türden.

Akın zor bir işin altına girdiğinden eksikleri yok değil. Baştan sonra bazen çok gereksiz ve gerginliği daha belirgin bir biçimde hissettirmeye çalıştığını açıkça hissettiğiniz müzik kullanımı ile zaman zaman westernne kayan bir 'tür' çelişmesi en temel sorunlardan. İlk yarım saatte de neyi, nasıl ve ne kadar anlatması gerektiği konusunda bir kafa karışıklığı yaşadığı hissediliyor. Bu yüzden Nazaret'in yolculuğa çıktıktan sonraki süreç finale kadar giderken arada zorlama sahneler olsa da biraz daha bütünlüklü bir biçimde akıyor.

Fatih Akın hem köklerini hem de geleceğini kaybetmiş neredeyse bir buçuk milyon insanı, dünyanın çeşitli yerlerine dağılmak zorunda kalan ve nereye giderse gitsin, nasıl yaşarsa yaşasın artık 'kesik' bir kaderi taşıyan bir halkın yaşadığı acıyı demirci Nazaret üzerinden anlatıyor. Bunu yaparken kollarını sıvayıp bir 'tarih yazıcılığı'na girişmiyor. Hatta elinden geldiğince kenarında durup olanı göstermeye çalışıyor. Bu anlamda çoğu zaman filmin özellikle ilk kısımlarında sağduyulu olmaya gayret ettiğini de açıkça hissetmek mümkün. Kötü olanı 'kötüyü göstereceğim' derdiyle değil, tam tersine karikatürize etmeden kendi gerçekliği içerisinde olması gerektiği kadar ele alıyor.

Benjamin'in savıyla 'bir kez olmuş hiçbir şeyin tarih açısından yitip gitmiş sayılamayacağı gerçeği'ni görmezden gelemiyor Fatih Akın. Benjamin 'Tarih Kavramı Üzerine' makalesinde geçmişin bugün ve gelecekten ayrı düşünülmemeyeceğini söyler ve ekler. "Kulak verdiğimiz sesler içerisinde artık susmuş olanların da yankısı yok mudur? Böyleyse eğer o zaman geçmiş kuşaklarla bizimkisi arasında gizli bir bağ var demektir." İşte Fatih Akın da "Kesik"le Benjamin'in kurduğu bu bağı Nazaret'in yolculuğu boyunca yarasını sardığı fularından çekip, bugüne uzatıyor.

"Kesik", "Duvara Karşı" (Gegen Die Wand) ile başlayan, "Yaşamın Kıyısında" (Auf Der Anderen Seite) ile devam eden üçlemenin son filmi. Fatih Akın cesur tavrıyla neredeyse soyu tükenmiş bir halkın 'kesik'inden yola çıkarak ve sinema tarihinde çok az söylenmiş, gösterilmiş bir şeyi göstererek üçlemesini tamamlıyor.

Tüm bu süreç arada kopuk kopuk anlatılmış olsa da ajitasyona gidilmekten kaçınılmış.

Tahar Rahim iyi bir oyunculuk sergilemesine rağmen bir türlü yaşanmıyor.

AYLIK SİNEMA DERGİSİ

Altyazı

ARALIK 2014

Avrupa'da Bir Hayalet Dolaşıyor: İki Gün ve Bir Gece

Tarihimizde Bir Kesik: Fatih Akın'dan The Cut

Yönetmenlerle Söyleşiler:

Roy Andersson, Peter Greenaway, Albert Serra

İki Açıdan Yıldızlararası

Altın Portakal'lı Kuzu

+ HEDİYE AFIŞ: İKİ GÜN VE BİR GECE

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi: <https://www.altyazi.net>

SESİME GEL

ORİJİNAL ADI Were Dengê Min

YÖNETMEN Hüseyin Karabey

OYUNCULAR Feride Gezer,

Melek Ülger, Tuncay Akdemir,

Muhsin Tokçu, Ali Tekbaş,

Kadir İlter

YAPIM 2014 Türkiye-

Almanya-Fransa

SÜRE 105 dk.

DAĞITIM M3 (Asi Film)

**İLK FİLMİ "GİTMEK"TE
BİR YOL HİKAYESİ
ANLATAN YÖNETMEN
HÜSEYİN KARABEY,
YENİ FİLMİ "SESİME
GEL"DE BU SEFER
MASALLARDAKİ GİBİ
DAĞLARI AŞAN BİR
YOLCULUK SUNUYOR.**

KÜRT FİLMLERİNİN SESLE KURDUKLARI İLİŞKİ, DAHA İSİMLERİNDE BİLE İLAN EDİLDİĞİ İÇİN, EPEY AŞIKAR. BUNU sıkıcı bir tekrar olarak değerlendirmeden önce, birbirinden habersiz bir yönetmen kuşağının neden sesin peşine düştüğünü düşünmek gerek belki de. Özellikle 90'ları anmak, hâlâ duyurulamamış bir ses, anlatılamamış, yeterince anlaşılamamış ve hesaplaşılamamış bir yakın tarih olduğundan. Bırakalım Kürt filmlerini, Fatih Akın'ın yine bu hafta vizyona giren "Kesik"inin (The Cut), sesini kaybetmiş Ermeni kahramanını bir şarkının peşine düşürmesi de rastlantı değil.

"Sesime Gel"de ise, gözleri görmeyen bir dengbeje öğrencisinin hitabı filmin başlığına çıkıyor. Hüseyin Karabey'in ilk uzun metrajlı filmi "Gitmek: Benim Marlon Ve Brandom" da bir yol hikayesiydi, Irak işgalinin alevli günlerinde batıdan doğuya yapılan bir yolculuğu anlatıyordu. Arada başka filmlerin bölümlerine yönetmen olarak katıldıysa da, ikinci uzun metrajlı filmi "Sesime Gel" oldu. Buradaki uzun bir mesafe değil, masallardaki gibi dağları aşan, yalınayak bir yolculuk.

Film en sert sahnesiyle açılıyor ve giderek üslubuyla bir masal havasına bürünürken, konusu itibarıyla de, deyim yerindeyse 'hafif'liyor.

Şöyle ki, başta askerler köyün erkeklerini topluyor ve varlığından haberdar oldukları silahların ortaya çıkmasını istiyor. Jiyan'ın babası Temo'nun da içlerinde olduğu erkekleri karakola götürüp, silahlar gelene kadar bırakmayacaklarını söylüyorlar.

Devamı Jiyan ile babaannesi Berfe'nin hikayesi. Jiyan, babasını kurtarmak için gereken silahı her tarafta aramaya başlıyor. Sonunda, dededen kalma bir tüfeğin parçalarını bohçaya sarıp, nene torun yola çıkıyorlar. Silahı saklayarak, tepeleri aşarak, Temo'yu

kurtaracağına inandıkları yollarına devam ediyorlar. Bu sırada onlar gibi yürüyerek yollarına giden ve bize bu filmin hikayesini anlatan üç dengbeje yolları kesişiyor. Askerleri atlatmaları gereken bir durumla karşı karşıya kaldıklarında, dengbejler onlara yardım ediyor. Sona yaklaştıkça hikayeleri, Berfe'nin Jiyan'a anlattığı kuyruğunu kaybeden tilki masalına daha çok benziyor.

Filmin acımasız gerçeğe çocuksu hayal dünyası arasında kurmaya çalıştığı denge, işini epey zorlaştırıyor. Yer yer aksayan, yabancılaştıran, ağızda yavan bir tat bırakan unsurların sebebi bu gibi görünüyor. Sonunda aslında silah falan olmadığını açık eden final, masalı örnek alan bir mutlu son olsa da, köy baskınları, gözaltında kayıplar gibi, bölgede yaşanan savaşın çeşitli hallerini de katarsisin

altında bırakıyor bir anlamda.

Katarsis epey kuvvetli, çünkü “Sesime Gel” genel olarak duygusu çok güçlü bir film. Kamerası biraz uzak bir mesafede kalarak, coğrafyanın uçsuz bucaksızlığından olabildiğince faydalanmaya ve masal atmosferini korumaya çalışıyor. Annenin, daha çok utangaçça repliklerini tekrar etmeye dayanan oyunculuğu, zayıf belki ama doğallığından gelen bir sempatikliğe sahip.

Film seyirciyi, kahramanlarıyla empati kurmaya o kadar ikna edici çağırıyor ki, Jiyan ve Berfe’ye yoldaş ediyor. İstanbul’dan sonra Milano ve Mar del Plata’da (bu sonuncusundan büyük ödülle birlikte) gösterildiği festivallerden seyirci ödüllerıyla dönmesi de bunun bir göstergesi.

Masala göre tilki, kuyruğunu kaybetmiş.

Bulmak için gittiği nine süt istiyor, süt bulmak için gittiği koyun ot istiyor, ot bulmak için çayır başka bir şey istiyor ve tilki sürekli oradan oraya, kuyruğundan giderek uzaklaşarak yoluna devam ediyor. Temo’nun ve diğerlerinin kurtuluşu için silah getirmeyi şart koşan komutan tilkiyi oradan oraya sürükleyenlerin hepsinin birden yerini tutuyor, belki de fazlası.

Ortak ses temasından söz ettik de, birçok filmi çerçeveleyen masal motifi de onun kadar ilginç. “Sesime Gel”in hikayesine kattığı mutlu sonu düşününce, masal biraz da umudu korumanın bir yolu herhalde.

Dengbejlerin hayatına biraz daha yakından bakması isabetli olmuş.

Daha bütünlüklü bir anlatım filme daha büyük zenginlik katabilirdi.

FİLM SEYİRCİYİ JİYAN VE BERFE’YE YOLDAŞ EDİYOR. İSTANBUL’DAN SONRA MİLANO VE MAR DEL PLATA’DAKİ FESTİVALLERDEN SEYİRCİ ÖDÜLLERİYLE DÖNMESİ DE BUNUN BİR GÖSTERGESİ.

PATRONDAN KURTULMA SANATI 2

★★★★

ORJİNAL ADI Horrible Bosses 2

YÖNETMEN Sean Anders

OYUNCULAR Jason Bateman,

Charlie Day, Jason Sudeikis,

Jennifer Aniston, Kevin Spacey,

Jamie Foxx, Chris Pine,

Christoph Waltz

YAPIM 2014 ABD

SÜRE 108 dk.

DAĞITIM Warner Bros.

DEVAM FİLMİNDE
NICK, DALE VE KURT
ŞAMPUAN, SAÇ KREMİ
VE DUŞ JELİNİ, DUŞ
APARATINDAN AKITAN
BİR ALETİN MUCİTLERİ
OLARAK BİR TV
PROGRAMINDA
KARŞIMIZA ÇIKIYOR.

2000'LERİN EN EĞLENCELİ KOMEDİLERİ SORULSA, HEMEN HERKESİN AKLINA EN BAŞTA "FELEKTEN BİR GECE" (THE Hangover) ile "Patrondan Kurtulma Sanatı" (Horrible Bosses) gelir dersek yanlışmış olmayız. "Felekten Bir Gece" giderek çaptan düşen bir komedi serisine dönüştü, kendini tekrarladığı için ilk filmin çapını yakalayamadı. "Patrondan Kurtulma Sanatı"nın devam filmi bu kadarı paylaşacak mı? "Patrondan Kurtulma Sanatı 2"ye geçmeden önce ilk filmi hatırlayalım.

Nick (Jason Bateman), Kurt (Jason Sudeikis) ve Dale (Charlie Day) ile ilk tanıştığımızda onlara acımamak elde değildi. Nick, beyaz yakalı binlerce Amerikalının içinde olduğu ağır iş şartlarıyla boğuşuyordu. Sekiz yıllık emeğinin karşılığında terfi almak için tüm zamanını işyerinde geçiriyor, patronu Harken'ın (Kevin Spacey) hakaretlerine maruz kalıyordu. Kurt başlangıçta daha şanslıydı, bir aile şirketine çok sevdiği patronu Jack Pellit'in (Donald Sutherland) sağ koluydu; fakat onun ani ölümü kokainman ve psikopat oğlu Bobby'nin (Colin Farrell) patron koltuğuna oturmasına neden olunca hayatı kararmıştı. Dale'in seks bağımlısı diş doktoru patronu Julia'nın (Jennifer Aniston) mobbing'iyle boğuşması her ne kadar Nick ve Kurt için gerçek bir dert gibi görülme de, nişanlısıyla bir hayat kurmak isteyen kahramanımız için de iş şartları pek parlak değildi. Üç kafadar çareyi bir 'kötü adam'a danışmakta buluyor ve siyahilerin yoğun takıldığı bir barda tesadüf eseri Dean (Jamie Foxx) ile tanışıyorlardı. Dean onlara kendi patronlarını değil birbirlerinin patronlarını öldürmelerini önerince de, "Trendeki Yabancı"dan (Strangers On A Train) apartma bu fikre hemen atılıyorlardı.

İlk film olay örgüsünün sağlamlığı -ve tamamen yetişkinlere yönelik esprileriyle-

dikkat çekmiş, ana ve yardımcı rollerdeki her oyuncunun perdede komedi yeteneklerini sergilemesine fırsat tanımıştı. Dönemin ekonomik krizinin en önemli nedenlerinden Lehmann Brothers'a söyleyecekleri bile vardı.

"Patrondan Kurtulma Sanatı 2"deyse, Nick, Dale ve Kurt şampuan, saç kremi ve duş jelini, duş aparatından akıtan bir aletin mucitleri olarak bir TV programında karşımıza çıkıyor. Amerikan Rüyası'na doğru ilerlemek ve tabii kendi kendilerinin patronu olmak istiyorlar. Bu rüyayı gerçekleştirmiş işadamı Bert (Christoph Waltz) ve oğlu Rex ile anlaşıp üretime geçseler de 100 bin parçalık rüyaları ellerinde pathyor. Buluşları çalınan ve 500 bin dolar içeri giren kahramanlarımız bir kez daha Dean ile buluşup bir başka ahlaksız patronun dersini vermeye soyunuyor. Rex'in kendi planını derveye

sokmasıysa başlarının belaya girmesine neden oluyor.

Yönetmen değişikliğinin söz konusu olduğu devam filminde kahramanlarımızın sanki sinirleri o kadar bozuk ki üçünün aynı anda bağırış çağırış konuşmalarının dikkat çektiğini söylemek mümkün. Oysa ilk filmde bu kakafoniye yanlışlıkla kokain dolu kaseyi yere saçıp sonra toplamaya çalışan Dale sayesinde tanık olmuş, çok da eğlenmiştik. Yönetmen Sean Anders'ın ilk filme göndermeler dışında, farklı bir bakış açısı katmak istediği anlaşılıyor ama hikayenin bazı noktaları ikna etme konusunda zayıf kalıyor. Mesela içine düştükleri finansal çıkmazdan kurtulmak için hapisteki Harken'a danışmaya gitmeleri ya da matematikten ve kötü adamlıktan bihaber Dean'den gene akıl istemeleri gibi. Belki bu yan karakterlerde

değişiklik yapmak ve yeni tuhaf karakterler eklemek daha eğlenceli bir film izlememize neden olabilirdi. Christoph Waltz ve Chris Pine'in eklenmesi nasıl filme taze kan sağlamışsa, Kevin Spacey ve Jamie Foxx'a veda etmek de filme canlılık katabilirdi.

"Patron'dan Kurtulma Sanatı 2", bu kez patron olmak için çabalayan kahramanlarımızın bir diğer patronu alt etme öyküsünü anlatıyor. İlk film mobbing yüzünden hayatı kararan pek çok insanın içinin yağlarını eritmişti, devam filmi ise patronluğa giden yolda tökezleyen üç adamın intikam öyküsü olmakla yetiniyor.

Rex'i kaçırma planının görselliği etkileyici, planın düşündükleri gibi uygulanamamasıysa çok komik.

İlk filmin dinamizmini yakalayamıyor.

**CHRISTOPH WALTZ
VE CHRIS PINE'İN
EKLENMESİ FİLME
NASIL TAZE KAN
SAĞLAMISÇA, KEVIN
SPACEY VE JAMIE
FOXX'A VEDA ETMEK
DE BİR CANLILIK
KATABİLİRDİ.**

UZUN YOL

YÖNETMEN Nihat Seven

OYUNCULAR Hakan Yufkacıgil,

Nil Günel, Ahmet Özarslan,

Murat Muslu

YAPIM 2013 İngiltere-Türkiye

SÜRE 116 dk.

DAĞITIM Roll Caption

(Comedia Film – Blind Pictures)

**"UZUN YOL", İLK
YARISIYLA "SELVİ
BOYLUM AL
YAZMALIM"İ
HATIRLATIYORSA DA,
NİHAT SEVEN FİLMİNİ
YİNE DE MERAKLA
İZLETTİRMEYİ
BAŞARIYOR.**

GEÇEN YIL 50. ULUSLARARASI ALTIN PORTAKAL FILM FESTİVALI'NDEN EN İYİ ERKEK OYUNCU (HAKAN Yufkacıgil) ve Yardımcı Erkek Oyuncu (Ahmet Özarslan) ödülleri almıştı. Ama aslında "Uzun Yol" festivale biraz da apar topar, tam bitirilemeden gönderilmiş ve hatta bu acelecilik yüzünden yapılan kimi hatalar da alay konusu yapılmıştı. "Uzun Yol" şimdi yeniden kurgu masasına yatırılmış, düzeltilmiş versiyonuyla vizyonda. Üstelik başka bir özelliğiyle daha dikkat çekiyor...

Nihat Seven'in yönettiği "Uzun Yol" BAFTA tarafından İngiltere'nin Yabancı Dilde En İyi Film dalında Oscar aday adayı gösterildi. Ortak yapım bir filmin her iki ülkeyi de temsil edebiliyor olması zaten karmaşık bir meseleyken; bu filmin Akademi Ödülleri'nde İngiltere'yi temsil edecek 2014 yapımı tek 'yabancı film' olması da ayrıca enteresan...

Yönetmen Nihat Seven İngiltere'de mütevazı filmler çeken bir Türk yönetmen. Bu yüzden "Uzun Yol" zorlu bir proje sayılır, çünkü bu topraklara ait sert bir hikayesi var. Aslında çok ama çok tanıdık bir hikaye bu aynı zamanda. Kamyon şoförü Fariz âşık olduğu Gülten'i bir gece kaçıtır ve İstanbul'un kenar mahallelerinden birinde kiralık bir daireye yerleşirler. Gülten hamiledir zaten. Annesiyle yaşayan arkadaşları Selim, onların en büyük destekçisi olur. Fariz ve Gülten açısından her şey bir süre güzel giderken çocuklarının doğması Fariz'in dengesini bozar. Fariz daha çok para kazanmak gibi bir hırsa kapılır ve kendisini kumara verir. Bu arada esrarengiz bir adam da onları aramaktadır...

Doğrusu hikayenin ilk yarısı bize hayli yoğun bir şekilde "Selvi Boylum Al Yazmalım"ı hatırlatıyor olsa da Nihat Seven'in bu handikapa rağmen filmini yine de merakla izlettirmeyi başaran bir yönetimi var. Senaryonun birtakım

açıklarını, yarattığı gerçekçi atmosferi ve biçimsel tercihleriyle kapatabiliyor. Ama Fariz'in sorumluluk sahibi bir aile babasına dönüşmekte zorlanmasını anlatmaya, mesela daha sonra bir daha hiç görmeyeceğimiz arkadaşlarıyla olan kağıt oynama sahnesindeki birkaç diyalog yetmiyor... Fariz'in büyük aşkı Gülten'in çocuk doğurmasına kadar sürüyor sanki. Çocukları olunca bıçak gibi kesiliyor bu sevgi. Fariz evini ihmal etmeye, kazandığı paraları da kumara yatırmaya başlıyor günbegün. Film bundan sonra tümüyle 'kumar tüm kötülüklerin anasıdır' temasındaki uzun bir kamu spotu gibi bayır aşağı yol almaya başlıyor. En başlarda şanslı yaver gidip kazanıyorken takıldığı kumarhanenin ortaklarından birinin onu kafaya takmasıyla Fariz'in şanslı tersine dönüyor. Ondan sonra da düşüşünün önüne kendi dahil

hiç kimse geçemiyor. Olayların tümüyle farkında olan Selim de Gülten'e olan saklı aşkına rağmen hiçbir şeye etki edemiyor.

Bu arada film boyunca İtalyan 'giallo' filmlerindeki gibi öznel kamera eşliğinde esrarengiz bir adamın elindeki bir fotoğrafla sağa sola sorular sormasına tanık oluyoruz.

Filmin ortalarında bir yerde Fariz'in yoldan aldığı bir otostopçuyla geçen sahnelerinin ortasında otostopçu gencin bir tuvalet molası sırasında yanında bir cinayet işlenmesinin finale dair küçük bir ipucu, bir hazırlık olarak konması da pek bir işe yaramıyor, yani finali güçlendiremiyor.

Filmin bir aşk filmi gibi başlayıp, sonrasında kumar karşıtı didaktik mesajlar veren bir filme dönüşmesi ve ardından tümüyle bir töre cinayeti hikayesi şeklinde bitmesi bütünlük açısından

büyük bir falsoya işaret ediyor. Ancak biraz iyimser bir bakışla yönetmenin ne yapmak istediğini ya da amaçladığı temanın 'namus' meselesinde dönüp dolaşmak olduğunu çıkarmak da mümkün. Kumar borcunun 'namus borcu' olarak nitelenmesi, kız kardeşinin peşine düşen erkek kardeşin namusunu temizlemeye çalışması, Fariz'in karısının çalışma kararını onca yokluğa rağmen 'namus meselesi' haline getirmesi ve Selim'in 'namus kuralları' yüzünden samimi aşkını içine gömmesi filmin tüm kahramanlarının 'namus'u nasıl kendilerine göre tanımladıklarını gösteriyor bir şekilde.

Dizi ve filmlerde yan rolde izlediğimiz Hakan Yufkacıgil, Nil Günel ve Ahmet Özarslan ellerinden geleni yapmışlar.

Yönetmen Nihat Seven keşke daha sağlam bir senaryoyla yola çıksaymış...

**FİLMDE 'GIALLO'
FİLMLERİNDEKİ GİBİ
ÖZNEL KAMERA
EŞLİĞİNDE
ESRARENGİZ BİR
ADAMIN ELİNDEKİ BİR
FOTOĞRAFLA SAĞA
SOLA SORULAR
SORMASINI İZLİYORUZ.**

ÇAKALLARLA DANS 3: SIFIR SIKINTI

YÖNETMEN Murat Şeker

OYUNCULAR Şevket Çoruh,

Murat Akkoyunlu, Timur Acar,

İlker Ayrık, Didem Balçın

YAPIM 2014 Türkiye

SÜRE 94 dk.

DAĞITIM Mars Dağıtım

(Sugarworkz Film – TAFF Pictures)

MURAT ŞEKER'İN "SIFIR SIKINTI" ALT BAŞLIĞINI YAKIŞTIRDIĞI "ÇAKALLARLA DANS"IN BU AYAGINDA HER ŞEY ESKİ TAS, ESKİ HAMAM.

RECEP İVEDİK DÖRDÜNCÜ FİLMİNE ALTI YILDA ULAŞIRKEN ÇAKALLARLA DANS SERİSİ DÖRT YILDA ÜÇÜNCÜ HİKAYEYİ vizyona soktu bile. Baştan söyleyelim; yönetmen Murat Şeker'in bu kez "Sıfır Sıkıntı" alt başlığını yakıştırdığı "Çakallarla Dans"ın üçüncü ayağında da her şey eski tas, eski hamam. Tek fark, oyuncuların artan performansı.

Zayıf kalan espriler, umarsızca sarf edilen ağır küfürlerle dalgalanan hikaye, halı saha futbolu, Erkin Koraylı, Moğollarlı Anadolu pop şarkıları, Fikirtepe'den Kadıköy iskeleyle kadar uzanan hava görüntüleri gibi çok alışıldık malzemenin yarattığı sıkıntıyı oyuncuların iyi performansları sıfırlamaya çalışıyor ve bir nebze başarıyor.

İlk filminden bu yana TV dizileri yardımıyla popülerliklerini sürekli yükseklerle taşımayı başarmış oyuncu kadrosu filmi baştan sona sahipleniyor ve ayağa kaldırıyor...

Yeni film, 2014'ün Kadıköy'ünde bir terapi merkezinde açılıyor ve kahramanlarımız Kayınço Gökhan, Muhasebeci Servet, Köfte Necmi ile Del Piero Hikmet, otuz yıl öncesine, ilkokul yıllarına

dönüp bugünkü rahatsızlıklarının, terso durumun nedenini keşfetmeye çalışıyor. Grup terapisinden çıkan sonuç çok net: 'İyilik yap, iyilik bul'. Ancak, etraftaki çakallara iyilik ne derece ilaç olur ki; hele 'anah-kızlı' saldırırlarsa!

Murat Şeker, senaryosunu Ali Tanrıverdi'yle ortak kaleme aldığı filmde, bir mahallede yaşananlardan hareketle sabun köpüğü konuyla seyirciyi memleketteki günlük dertlerden, politik sorunlardan, kokuşmuşluktan, üç kağıtçılıktan bir süreliğine de olsa uzaklaştırmayı denerken, kamerasını 'Gezi Direnişi'nde öldürülmüş Ali Korkmaz'ın adının verildiği parka, trafodaki kediye, insan ticareti yapılan tekneye yönelterek gerçek gündeme de şöyle bir uğruyor; iyi de ediyor.

Sadece, "Çakallarla Dans" fanatiklerine ...

'Futboldaki seriliği ve hızı çok iyi yakalayabilen kamera etkileyici'.

Mizahı küfre endeksleyip esprilere fazla kafa yormayan geniş kafası.

ON SEANSI

Şenay Aydemir, Evrim Kaya ve Hasan Cömert'le

her cuma
saat: 22.00'da

hayat
televizyonu

Frekans Bilgileri: Frekans: 12523, Polarizasyon: Dikey(V), Sembol Rate: 22500 FEC: 2/3

SİVİL

★
YÖNETMEN Levent Çetin
UYUNCULAR Umut Sakallıoğlu,
Pınar Göktaş, Münibe Millet
YAPIM 2013 Türkiye
SÜRE 79 dk.
DAĞITIM SETEM Akademi
(Plot Film)

LEVENT ÇETİN'İN
ÇALIŞMASININ REFERANS
NOKTASI, ZEKİ ÖKTEN'İN
"ASKERİN DÖNÜŞÜ"
FİLMİ.

ZEKİ ÖKTEN'İN 1974'DE GÖSTERİLDİĞİNDE BÜYÜK SES GETİREN FİLMİ "ASKERİN DÖNÜŞÜ", GÖREVİNİ SINIRDA BİR jandarma eri olarak yapan Ali'nin (Kadir İnanır) hikayesini anlatır. Terhisine çok az bir süre kala, yol kontrolünden kaçmaya çalışan bir kaçakçıyı vuran Ali, askerlik sonrası o kaçığın ailesiyle vicdani bir bağ kurmaya çalışır. Keza "Sivil" de referansını ve motivasyonunu bu filminden alıyor.

Film askerden yeni dönen, aslında hiç dönemeyen Emrah'ın tek kişilik hikayesi üzerinden ilerliyor. Yaşadıkları nedeni ile sivil hayata bir türlü adapte olamayan kahramanımız, sürekli sınırları zorlayan kabuslar ve depresif haller içinde bocalar. Hiçbir işe ve ilişkiye adapte olamaz. Aklını askerdeyken girdiği çatışmadan bir türlü kurtaramaz. Bu gelgitler içinde yaşamaya çalışır ama bir türlü tutunamaz...

Biz de filmi izlerken bu tutarsızlıklar sebebiyle sürekli bocalıyoruz. Filmin tamamına sirayet eden ağır tempo ve diyaloglardaki sıkıntılar, başından sonuna kadar boğucu bir duruma neden

oluyor. Ayrıca yan karakterlerin tam olarak nerede durduğu ve işlevinin ne olduğu konusu da büyük bir karmaşa.

Tipik bir öğrenci filmi tadındaki yapımın bu kadan uzun anlatımı, bir noktadan sonra filmle tüm bağınızı koparabiliyor. Refere olduğu "Askerin Dönüşü" filminden de oldukça uzağa düşen yapım, iyi işlenebilecek bu konuyu ne yazık ki sığ bir tarafa doğru sürüklüyor.

Film teknik olarak da birçok sıkıntı ile baş edememiş gibi görünüyor. Defalarca kullanılan ve iyi seçilmiş bir otoban görüntüsü de ışık kullanımındaki yetersizliklere kurban verilmiş.

Yönetmen Levent Çetin'in 2013'te çektiği ve finansal sorunlar yüzünden bu haftaya kadar ertelemek zorunda kaldığı "Sivil", ancak iyi niyetli bir çaba olarak kayıtlara geçebilir.

Filmin ana karakteri Emrah'ı canlandıran Umut Sakallıoğlu, ilerisi için umut vaat ediyor.

Filmin genelinde baş gösteren kurgu ve diyalog sorunları, adapte olmanın önünde ciddi bir engel.

ÇAKALLARLA DANS 3: SIFIR SIKINTI

KEŞİK

PATRONDAN KURTULMA SANATI 2

SESİME GEL

	BİLGEHAN ARAS	OKAN ARPAÇ	TUNCA ARSLAN	BURAK GÖRAL	MURAT ÖZER	OLKAN ÖZYURT	BURÇİN S. YALÇIN
ÇAKALLARLA DANS 3: SIFIR SIKINTI	★						
KEŞİK / THE CUT	★★★★	★★★★		★★★★	★★	★★★★	
PATRONDAN KURTULMA SANATI 2 / HORRIBLE BOSSES 2	★★						
SESİME GEL			★★	★★	★★		
SİVİL	★						
UZUN YOL	★★		★★	★★			
AÇLIK OYUNLARI: ALAYCI KUŞ BÖLÜM 1		★★★★		★★★★	★★		
ASFALT ÇİÇEKLERİ			★★				
AŞK VE TUTKU / MISS JULIE				★★★★			
DELİHA			★	★	★★		★
GECE		★★	★★	★★	★★	★★★★	★★
GECE VURGUNU / NIGHTCRAWLER	★★★★★			★★★★★	★★★★		★★★★
HADI İNŞALLAH				★★		★★	
JOHN WICK	★★			★★	★★★★		★★
KANUNUN ÖTESİNDE / A WALK AMONG THE TOMBSTONES				★★★★			★★★★
KARIŞIK KASET	★★★★	★★		★★★★	★★★★	★★★★	★★★★
KUMUN TADI			★★	★			
MADAGASKAR PENGUENLERİ / PENGUINS OF MADAGASCAR					★★		
ÖLÜM ALFABESİ / OUIJA	★				★		
SALAK İLE AVANAK GERİ DÖNÜYOR / DUMB AND DUMBER TO		★★★★		★★★★	★★★★		★★★★
SENİ SEVİYORUM ADAMIM	★						
ŞEFLERİN SAVAŞI / COMME UN CHEF	★★	★★					★★
ÜMMÜ SIBYAN: ZİFİR		★					
ÇOCUK POZU / POZITIA COPILULUI		★★★★		★★★★★	★★★★	★★★★★	
GÖZ / OCULUS		★★		★★★★			

'KİRPİ'NİN ZARİF SİNEMA ZEVKİ

Muriel Barbery'nin “Kirpinin Zarafeti” romanındaki kapıcı kadın **Renée** ile tanışmalısınız. Kendisiyle, **Ozu**'nun ya da **Greenaway**'in filmleri hakkında konuşabileceğiniz gibi Amerikan eğlence sinemasından da ya da **“Blade Runner”**dan da saatlerce bahsedebilirsiniz.

FRANSIZ YAZAR MURIEL BARBERY'NİN TÜRKÇEYE ÇEVİRİLEN İKİ ROMANI VAR: “GURMENİN SON YEMEĞİ” (UNE GOURMANDISE) VE “KİRPİNİN ZARAFETİ” (L'ÉLÉANCE DU HÉRISSEON)... İLKİNİ OKUYAMADIM ama “Kirpinin Zarafeti”nin son yıllarda okuduğum en iyi, en sevimli, derinlikli ve ilginç roman olduğunu söyleyebilirim. 2009'da Mona Achache tarafından “Yaşamaya Değer” (Le Hérisson) adıyla sinemaya aktarıldığını da hemen belirteyim.

Paris'in ortasındaki gösterişli bir apartmana gidiyor ve 54 yaşındaki kapıcı kadın ile tanınmış bir politikacının 12 yaşındaki küçük kızıyla tanışıyoruz öncelikle. Tam anlamıyla ‘büyümüş de küçülmüş’ diyebileceğimiz kız, bir sonraki yaş gününde intihar etmeyi kafaya koymuş ve olan biten her şeyi, duygularını, düşüncelerini, planlarını günlüğüne dökmekte. Renée adlı kapıcı kadın ise kocasını bir süre önce kaybetmiş, kendi deyimiyle ayakları nasırlı, ufak tefek, çirkin, tombul... “Eğitim görmedim. Bildim bileli yoksul, ölçülü ve önemsiz biriyim” diyor ama önemli bir özelliği var: Entelektüel açıdan oldukça gelişmiş durumda... Rus edebiyatını yalamış yutmuş, Japon sineması hakkında hayranlık uyandırıcı bilgilere sahip, felsefeden, müzikten, resimden anlıyor, tipik bir Kant hayranı. Öte yandan ancak çok yakınındaki birkaç kişi bunun farkında; çünkü Renée entelektüelliğin kapıcılıkla pek bir bağlantısı olmadığını biliyor ve insanlara “Böyle kapıcı mı olur” dedirtip işini kaybetmemek için hayatının bu yanını herkesten saklıyor. Adeta bir kirpi gibi, dikenli ve sert bir kabuk içinde yaşıyor, özel dünyasına pek kimseyi yaklaştırmıyor. Derken apartmana, enteresanlık konusunda bu ikisinden geri kalmayan kibar mı kibar bir Japon beyefendi

taşınıyor... Küçük kızın geri sayımı sürerken, üçü arasında rengarenk bir dostluk başlıyor.

Bu özetten sonra “Trendeki Yabancı”nın asıl ilgi konusu elbette ki “Kirpinin Zarafeti”ndeki sinema muhabbeti olacak... Örneğin Renée, videoya Ozu'nun bir filmini koyuyor: “Munakata Kızkardeşler” (Munekata Kyôdai). Ayın başından beri seyrettiği onuncu Ozu filmi bu. “Ozu beni biyolojik yazgılardan kurtaran bir deha” diyor ve devam ediyor: “Her şey bir gün Angele'ye, şu kütüphaneci küçük kıza, Wim Wenders'ın ilk filmlerini çok sevdiğimi söylememle başladı. Bana, Peki ya ‘Tokyo-Ga’yı gördünüz mü? dedi. Ozu'ya ayrılmış olağanüstü bir belgesel olan ‘Tokyo-Ga’yı seyredince elbette Ozu'yu keşfetme arzusu duyuyorsunuz. Ben de Ozu'yu keşfettim ve hayatımda ilk kez sinema sanatı sanki gerçek bir eğlenceymiş gibi beni hem güldürdü hem ağlattı.”

Ya da kibar Japon'la şık bir restorana gitmek üzereyken, zihninden “Kara Yağmur”u (Black Rain) geçiriyor Renée: “Kara Yağmur’u gördünüz mü? Çünkü eğer ‘Kara Yağmur’u görmediyseniz –ya da diyelim ‘Ölüm Takibi-Blade Runner’ı– biz restorana girerken niçin Ridley Scott’un bir filmine giriyormuş gibi olduğumu anlamanız ister istemez güç olur. ‘Blade Runner’da, yılan-kadının barında, Deckard’ın duvardaki bir görüntülü telefonda Rachel’i aradığı bir sahne vardır. Ayrıca ‘Black Rain’de dansçı kızların olduğu bar da var. Sarı saçlarıyla Kate Capshaw’ın çıplak sırtı. Vitray ışığında ve katedral aydınlığında çekimler de var. Bütün cehennem alacakaranlığıyla kuşatılmış.”

İşin ilginç, restorandaki masalarına oturur oturmaz Japon beyefendi Kakuro

da “Black Rain’i gördünüz mü?” diye soruveriyor!

Renée, kendisinin ‘eklektik’ bir sinema zevki olduğunu düşünen; Amerikan popüler filmlerini de ‘auteur’ sinemasının yapıtlarını da seven; “Greenaway bende hayranlık, ilgi ve esnemeye yol açıyor... Yedinci sanatın güzel, güçlü ve uyutucu olmasını, eğlence sinemasının ise uyuduruk, eğlenceli ve altüst edici olmasını uzun süre bir yazgı olarak kabul ettim” diyen, sıra dışı bir kapıcı kadın... Kısacası, her sinemaseverin, özellikle de Arka Pencere okurlarının tanışmalarını, sinema sohbeti yapmalarını önereceğim bir kişilik.

Haftaya görüşmek üzere. Sinema salonunu en son siz terk edin!

OTOMATİK PORTAKAL

TÜRKİYE'DE GÖREMİYECEĞİMİZ FİLMİN ROMANI

anthony burgress

OTOMATİK
PORTAKAL

bilgi yayınevi

Stanley Kubrick klasiği “**A Clockwork Orange**”ın (1971) Türkiye’de, çevrilmesinden tam 25 yıl sonra, 15 Mart 1996’da gösterime girebilmesi belki anlaşılabilir ama filmin başı vaktiyle **İngiltere ve pek çok ülkede de sansürle** derde girer...

ANTHONY BURGESS’İN 1962’DE YAYIMLANAN VE 20. YÜZYILIN EN İYİ ROMANLARI ARASINDA SAYILAN “OTOMATİK PORTAKAL”, SINEMANIN EN NEV-İ ŞAHSINA MÜNHASİR YÖNETMENLERİNDEN STANLEY KUBRICK’İN

de hemen dikkatini çeker. Yakın bir gelecekte geçen bu anti-ütopya, ahlaki değerlerin yerle bir olduğu, ‘iyi’ ile ‘kötü’ kavramlarının ayırt edilemez hale geldiği bir toplumda yaşanan dehşet verici olayları resmeder. Alex (Malcolm McDowell) adlı gencin başını çektiği saldırgan bir çete, evleri basarak insanları dövüp tecavüz etmektedir. Endüstrileşme sonrası insanlığın geldiği bu acımasız ve karanlık nokta, aslında simgesel ve okkallı bir eleştiridir.

Sonunda güvenlik güçleri tarafından

yakalanan Alex, bir hükümet deneyinde kobay olarak kullanılır; şiddetten vazgeçmesi için Beethoven’ın, Rossini’nin, Rimsky-Korsakov’un müzikleri kullanılarak ‘yeniden programlanacaktır’. Önümüzde duran eser aslında, ‘suç ve ceza’ kavramları üzerine alttan alta önemli sözler sarf eden, siyasal bir bilimkurgu denemesidir.

Genel seyirciyi rahatsız edebilecek şekilde cinselliği ve şiddeti grafik olarak perdeye yansıtan “Otomatik Portakal”, İngiltere’de hayli baş ağrıtır. Mart 1972’de 14 yaşındaki bir çocuğun okul arkadaşına şiddet uygulaması üzerine görülen mahkemede bu filmi işaret etmesi şaşırtıcıdır. Basın da, saldırganların “Singin’ In The Rain” şarkısını söyledikleri meşhur tecavüz sahnesinden ötürü filmi karalamaya başlar.

Genel kanının aksine film İngiltere’de yasaklanmamıştır. 1971’de, genellikle porno filmlere verilen ‘X’ reytingi alan “Otomatik Portakal”ın dağıtımı ve gösterilmesi, 1973’de bizzat Kubrick tarafından ‘geri çektilir’. Bunun sebebi ise, filmden ötürü ailesine gelen ölüm tehditleridir.

Film bu tarihten itibaren İngiltere’de uzun yıllar izlenemez. 1980’li ve 90’lı yıllarda İngiliz sinemaseverler, başka ülkelerdeki video kulüplere sipariş vererek filme ulaşırlar. 1993’te Londra’daki meşhur Scala Film Kulübü izin almadan filmi gösterir. 2000 yılından itibaren yani Kubrick’in ölümünden sonra ise film 18

yaş sınırı alarak tüm İngiltere’de serbest kalır.

Filmin durumu böyleyken, kitabın da başı dertten kurtulmaz. 1976’da Colorado’da, 1977’de Massachusetts’te, 1982’de ise Alabama’daki okulların kütüphanesinden bu kitap çıkartılır. Kabul edilemez ‘argo’ kullanımı söz konusudur. 1973’te de bir kitapçının, bu kitabı satmaktan tutuklandığını biliyoruz.

Film, İrlanda, Malezya, Singapur, Güney Kore ve İspanya’da da sansürün hışmına uğrayıp yasaklanırken, posterinde bu uygulamadan nasibini alır. Filmin afişinde Alex’in içinden uzandığı A harfinin hemen altında duran çıplak kadın ilk başta hafiften örtülür, sonraki yıllarda ise tamamen kaldırılır.

“Otomatik Portakal”ın elbette Türkiye’deki sansür macerası da tahmin edeceğimiz gibi diğer ülkelerden farklı değildir. 28 Temmuz 1973 Cumartesi günkü gazetelere Bilgi Yayınevi tarafından verilen kitap ilanında ‘Türkiye’de göremiyeceğiniz filmin romanı’ ibaresi kullanılır.

Aradan yıllar geçer. Stanley Kubrick’in başka pek çok filmiyle birlikte “Otomatik Portakal” da ülkemizde seyirciyle buluşmamıştır ve Warner Bros. Türk sinemaseverlere bir sürpriz yaparak 15 Mart 1996’da filmi sansürsüz olarak vizyona sokar. Sonraları paralı kanallarda gösterilen, DVD’si yayımlanan, en iyi film dahil 4 Oscar’a aday olmuş “Otomatik Portakal”, bugün artık özgürce izlenebiliyor.

20th
Gezici
festival on
wheels

GEZİCİ FESTİVAL ESKİŞEHİR VE SİNOP'TA

3-7 Aralık Eskişehir 5-8 Aralık Sinop

Sinema Anadolu (Eskişehir) • Sinop Halk Eğitim Merkezi (Sinop)

28 Kasım - 4 Aralık Ankara

www.ankarasinemadernegi.org

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi <https://frantey.org>

gezicifestival

DUVARA KARŞI

Şimdilerde **“Kesik”le (The Cut)** Ermeni meselesine değinerek tartışmalı sulara gezinen ve sineması adına da belli riskler alan **Fatih Akın’ın** 2004 yapımı başyapıtı **“Duvara Karşı” (Gegen Die Wand)**, Birol Ünel ve Sibel Kekilli’yi sevgisizlikten **‘sonsuz aşk’a doğru** ivmelenen bir hikayenin kucağına atıyor. Berlin Film Festivali’nden aldığı **Altın Ayı** başta olmak üzere birçok ödülle taçlandırılan bu ‘duvar kadar sert’ film, **anarşist bir tavrın** ipuçlarını da taşıyor, hem müzikal hem de düşünsel anlamda.

DUVAR... HAYATIMIZIN ÇEŞİTLİ DÖNEMLERİNDE ONU AŞMAK İÇİN YIRTINDIĞIMIZ, ÇOĞU ZAMAN ONUNLA YAŞAMAYI ÖĞRENDİĞİMİZ, PEK AZINDA ONA KARŞI GALİP GELEBİLDİĞİMİZ YEGANE ENGEL... FARKLI FORMLARDA BÜNYEMİZİ BASKI ALTINA ALAN BU ENGELİ, ÇOKLUKLA ‘ÇEVRE’ FAKTÖRÜYLE BİR TUTUP ONUNLA MÜCADELE yöntemleri geliştiririz. Ve bu mücadele, sıklıkla bizi darmadağın eder, posamızı çıkarıp aç kurtlara yem olmamıza vesile olur. Kısacası duvar, her daim orada durur ve bizi hırpalamak, giderek yok etmek için fırsat kollar.

Öncesinde “Kısa Ve Acısız” (Kurz Und Schmerzlos), “Temmuz’da” (Im Juli.) ve “Solino”yla sinematik dağarcığımızı zenginleştiren Fatih Akın, dördüncü filmi “Duvara Karşı”nın (Gegen Die Wand) ‘tırpan’ etkisi yapan dinamikleriyle ‘duvar’la olan hesaplaşmasını gündeme getiriyor. ‘Almanya’da bir Türk’ klişesini tersten okuma dersleri veren yönetmen, filminde anlattığı aşk öyküsünün altını dolduran ‘her şeye rağmen’ imajını her fırsatta vurgulamaktan da geri durmuyor. Başrolü verdiği Sibel Kekilli’nin ‘özel durumu’ bile bir bütünün bölünmez parçalarından biri olduğunu haykırıyor. Porno oyuncusu olduğu için ailesi tarafından reddedilen Kekilli, gerçek hayatında karşılaştığı ‘duvar’ın bir benzeriyle mücadele ediyor filmde canlandığı Sibel’in kimliğinde.

Cahit (Birol Ünel) ve Sibel’in (Sibel Kekilli) onları bir yandan tüketirken, öte yandan da zenginleştiren, ‘yaşatan’ aşkı, “Duvara Karşı”nın en temel meselesi gibi görünüyor. Oysa ki bu aşkın üzerinde gezinen ‘kurtçuklar’, onların kimliklerinde var olan ‘arıza duygusu’yla da beslenerek, iki ‘savaşmak istemeyen’ kahramanın hücrelerinde baskın hale geliyor ve onları savaşmaya itiyor. İç dünyalarında baştan kaybedilmiş bir mücadeleyi sürdüren, kaybedeceklerini hissettikleri başka bir mücadeleyi de birbirlerine karşı veren, tüm bunlar yetmiyormuş gibi her türlü çevre baskısının altında paspas olan Cahit ve Sibel’in yazgıları, sevgisizlikten ‘sonsuz aşk’a doğru giden bir yolculuğa sürüklüyor onları.

Fatih Akın, “Duvara Karşı”nın sert ve umutsuz görüntüsü içinde yüzeye çıkmakta zorlanan ‘sevecenlik’ hamurunu, anlık parlamalarla seyirciye hissettirmeyi başarıyor bir kez daha. ‘Kötülük’te sınır tanımayacağını düşündüğümüz kimi karakterlerin işi sonuna kadar götürmemeleri, bu hissediş besleyen en temel gösterge gibi duruyor. Bolca şiddet, kan ve acıyla örülmüş bir hikayenin içine hapsedilmiş bu duygu, bir yandan karakterlerin yaşadığı ikilemle örtüşürken, öte yandan da kapanmayacağını düşündüğümüz yaraların tedavisini sağlıyor, öyle ya da böyle. Fatih Akın sinemasının olmazsa

olmazlarından mizah duygusunun da katkısıyla genişleyip ferahlıyor Cahit'le Sibel'in etrafındaki çember.

Hem müzikal hem de düşünsel anlamda anarşist bir tavırla beslenen 'punk' kültürünün filme damgasını vurduğunu da söylemek mümkün. Özellikle Cahit'in kimliğinde anlamını bulan 'punk ruhu', düzeni ve düzenin hizmetindeki her şeyi reddeden yapısıyla filmi de sırtlıyor zaman zaman. Duvarları aşma çabası bir yana, onların varlığını bile kabul etmeyen bu tavır da öykünün ilerleyen aşamalarında, aşkın yüzeye çıkmayı başarıp kendini yoğun biçimde hissettirdiği zamanlarda yumuşuyor, adeta asimile oluyor, terbiye ediliyor. Her şeye rağmen, filmin finalinde çalan Talk Talk şarkısı "Life's What You Make It"le (şarkıyı Alman grup Zinoba'dan dinliyoruz) bu bakışın çok da değişmediğini görüyoruz. Bu şarkının filmin duygusunu ne derece iyi yansıttığını ise söylemeye bile gerek yok.

İlk defa Türkiye'de yaşayan iki oyuncuyla, Güven Kiraç ve Meltem Cumbul'la çalışan, böylece öykünün Türkiye bağlantısını daha inandırıcı kılmayı başaran Fatih Akin, yine de belli oranlarda da olsa koruduğu 'yabancı' bakışına teslim oluyor zaman zaman. Öyküyü yaşar kılmaktaki ustalığı göz önüne alınırsa, böylesi bir eksikliğin rahatsız edici olduğunu söylemek zor gerçekten de... Oyunculardan söz

açılmışken, Cahit'in bıçak sırtında seyreden hayatını kusursuz bir vücut dili ve tanımlanması zor bir 'yakıcılık'la yansıtan Birol Ünel'le, Sibel'in özgürlük arayışını ve de 'kışkırtıcı masumiyet'ini beklenmedik bir profesyonellikle aktaran Sibel Kekilli'nin hakkını vermeden geçmeyelim. Birol Ünel'in, Mickey Rourke ve Gary Oldman tarzları arasında gezinen, birçok sahnede oyunculuk dersleri içeren performansının bir adım öne çıktığını da belirtelim...

John Cassavetes senaryosundan Nick Cassavetes'in çektiği "O Çok Sevimli"yle (She's So Lovely) benzer yanları olan, ama finaliyle tamamen farklı bir yöne akan "Duvara Karşı", Fatih Akin'ın "Kesik"e (The Cut) kadar uzanan filmografisinin en değerli parçası, buna kuşku yok. Bu filmdeki çabasıyla son hızla giden arabasıyla duvarı delip geçmeyi başarmış Fatih Akin, her ne kadar kahramanları o kadar şanslı değilse de... Sonraki yıllarda temposu düşen ve 'aşına olmadığı' damarlara girerek risk alan yönetmen, şimdilik "Duvara Karşı"nın yanına yaklaşmayı başaramadı. Ama hep bir potansiyel taşıdığı da inkar edilemez bir gerçek. Akin'ın yakında yeniden 'patlayacağı' öngörülebilir rahatlıkla; onun sinema duygusunu seven bizim gibi sinemaseverlerin beklentisi bu yönde. Bu heyecanlı beklentinin gerçekleşip gerçekleşmeyeceğini ise her zamanki gibi zaman gösterecek...

MULTİ-KÜLTÜREL İŞLERİN ADAMI

FATİH AKIN

Fatih Akın; en diptekilerin, uyumsuzların, **kaybetmesi istenenlerin, belaya bulaşmışların** hikayelerini anlatmayı sever. Onları bulundukları yerden alıp bambaşka bir noktaya götürmenin herkes için **yine de bir umut** olabileceğini göstermek ister adeta. Bu onun en iyi bildiği iştir. Büyüdüğü **Hamburg'dan** başlayarak Almanya'ya ve giderek bütün **Avrupa'nın dört bir yanına** dağılmış olan bu insanların öykülerini bulup çıkartır...

FATİH AKIN'IN 25 YAŞINDAYKEN ÇEKTIĞİ İLK FİLMİ "KISA VE ACISIZ"IN (KURZ UND SCHMERZLOS, 1998) HEMEN BAŞINDA, İKİ YAKIN ARKADAŞ SIRP BOBBY İLE TÜRK CEBRAİL BİR DÜĞÜNDE SOHBET EDERLER.

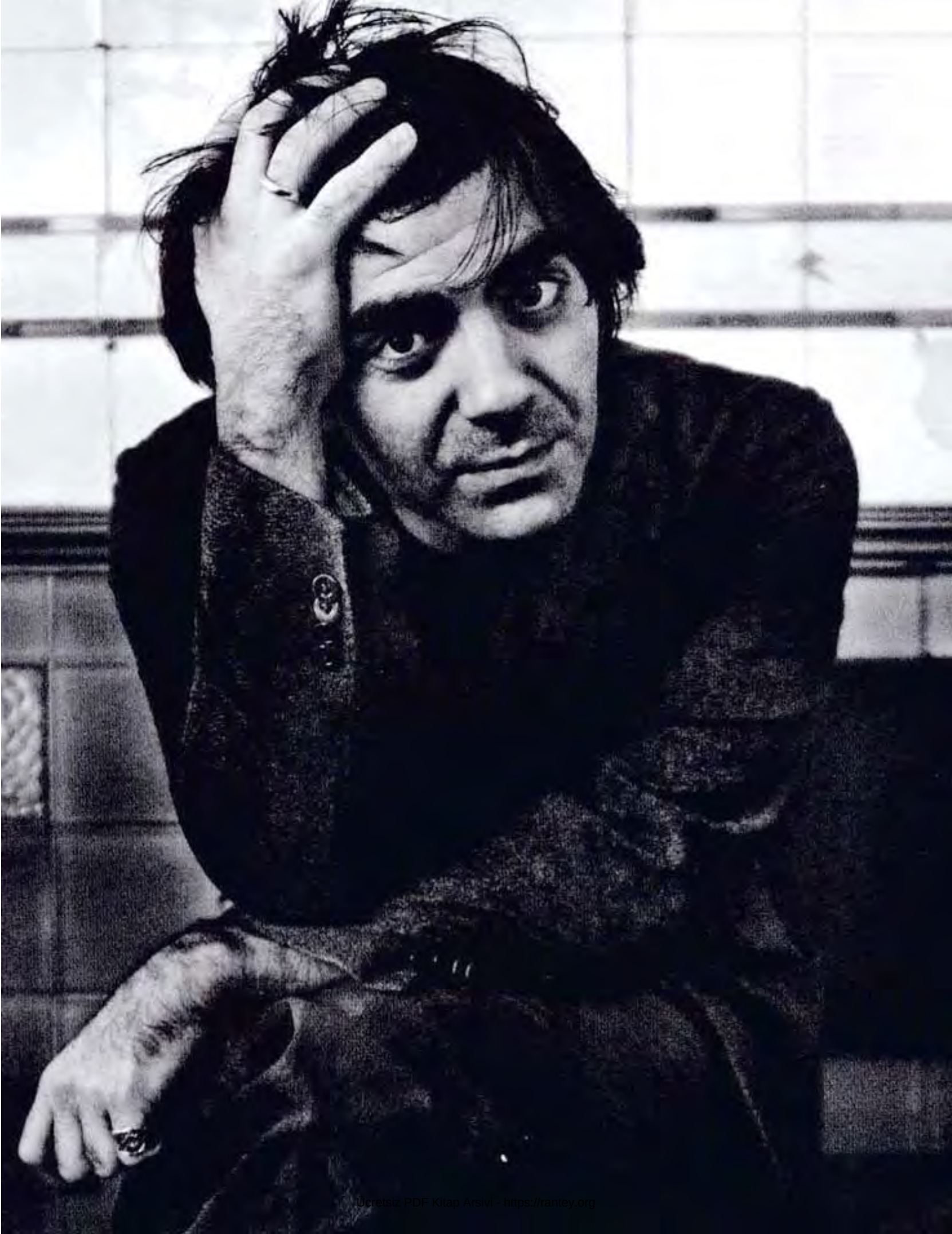
CebraİL cezaevinden yeni çıkmıştır ve artık belalı işlere bulaşmak istememektedir. CebraİL'in içeride olduğu zamanda neler olup bittiğine dair konuşurken Bobby, yakında Arnavutlarla iş yapmaya başlayacağını söyler. CebraİL de "Bir Sırp olarak Arnavutlarla mı çalışacaksın" diye sorar. Bobby'nin cevabı bir anlamda Fatih Akın sinemasının da özeti gibidir: "Evet, buna günümüzde multi-kültürel deniyor."

Fatih Akın, sinemasına 'toplu' bir bakış atmamıza vesile olan son filmi "Kesik" (The Cut) bundan nasibini en az alan filmse de (ya da önceki filmlerinden farklı bir biçimde ele alan mı demeliydik?) genel olarak Avrupa'daki 'çok kültürlülük' teması üzerine anlattığı hikayelerle dikkat çeken yönetmenin filmografisinde kendisine özel bir yer edindi. Fatih Akın sineması, zaman zaman ara yollara girse de temel olarak 'farklı kültürlerin' birbirleriyle kurdukları ilişkiden doğan kakofoni ve enerjiyi temel alır. "Kısa Ve Acısız"da Sırp, Yunan ve Türk'ten mürekkep üç gencin dostluk, fedakârlık, ihanet hikayesini anlatır. Ülkelerinin tarihsel geçmişleri açısından bakıldığında yan yana duramamaları

gereken bu üç genci bir arada tutan şey ise hepsinin Almanya'da kaybolmuş olmalarıdır. Üçü de 'en alttakiler'den gelirler ve ancak dayanışma halinde Almanya'da tutunabileceklerini, hayallerini gerçekleştirebileceklerini, 'yırtabileceklerini' düşünürler. "Kısa Ve Acısız" kadar sert olmasa da bir sonraki filmi "Temmuz'da" (Im Juli, 2000) da benzer bir kültürel geçişlilik üzerinden anlatır hikayesini. Hamburg'da sıkıcı bir hayat yaşayan fizik öğretmeni adayı Daniel, sokakta tanıştığı Juli'nin yönlendirmesiyle Türk kızı Melek'e âşık olur. Onun peşinden Türkiye'ye doğru yola çıkar ama bu yol onu Juli'ye götürecektir. Senaryosunu yazmadığı/katkı sunmadığı tek filmi olan "Solino"yu (2002) çekme nedeni de muhtemelen tam Fatih Akın'lık bir öykü barındırmasıdır. Bu kez bir ailenin 1960'lı yıllarda İtalya'da başlayıp Almanya'da devam eden multi-kültürel hikayesini görürüz.

BİRÇOKLARINA GÖRE "KESİK" DE DÂHİL ŞİMDİYE KADAR ÇEKTIĞİ EN İYİ FİLM OLAN "DUVARA KARŞI"DA (GEGEN DIE WAND, 2004) KÜLTÜRLER ARASI İLİŞKİ AZ GİBİ GÖRÜNSE DE KÜLTÜR karmaşasının karakterler üzerinde kurduğu ağır baskıyı hissederiz. Akın, bu kez kültürel farklılığı adeta bir üst kimlik gibi düşünüp, Almanya'da yaşayan iki Türkiyeli'nin

hayatını nasıl alt üst ettiğinin şiddetli öyküsünü anlatır bizlere. Bu yaklaşımı yalnızca Almanya'daki hikayelerine özgü değildir üstelik. Türkiye'de çektiği belgeseli "İstanbul Hatırası: Köprüyü Geçmek" (Crossing The Bridge: The Sound Of Istanbul, 2005) ile bu kez Türkiye'deki kültürel çeşitliliğin zenginliğini gösterir. Ancak daha öncekilerden bir fark vardır. Burada çatışmayı değil, bu kültürel farklılıkların birbiriyle uyumunu anlatmayı tercih eder. Kurmaca hikayelerinin çoğunda çatışmadan doğan şiddeti ve dönüşümü hissettirirken, bu müzik belgeselinde uyumun ve ahengin peşine düştüğünü söyler bizlere adeta. Ama filmin kahramanları yine kurmaca olduğunda Fatih Akın'ın genel görüşünün değişmediğini anlarız. "Yaşamın Kıyısında" (Auf Der Anderen Seite, 2007) daha çok kimlik arayışları üzerinedir. Bu kez hem Almanlar'ın hem de Türkiyeliler'in kendilerini tanıma serüvenlerini izleriz. Burada farklı olarak Alman karakterler, Türkiye'ye yolculuk yapacak ve önyargılarıyla yüzleşeceklerdir. Akın Türkiyeli karakterler açısından ise ikili bir oyun kurar: Almanya'da profesör olan Nejat, Türkiye'ye gelip kültürel kimliğini yeniden inşa ederken; yasadışı bir örgütün üyesi olan Ayten siyasi sığınma amacıyla Almanya'ya gidip orada 'insani' özelliklerini yeniden

ESRAR PERDESİ

TORN CURTAIN (1966)

Fatih Akin'ın 25 yaşında çektiği ilk uzun metrajı "Kısa Ve Acısız" (Kurz Und Schmerzlos, 1998).

Hamburg'dan Türkiye'ye uzanan bir 'yol' hikayesi; "Temmuz'da" (Im Juli, 2000).

Akin'ın şimdiye kadar çektiği filmler arasında başyapıt kabul edilen "Duvara Karşı" (Gegen Die Wand, 2004).

keşfeder. Sinematografisinin en 'kişisel' filmi olan "Aşka Ruhunu Kat" (Soul Kitchen, 2009) ise yemekli, müzikli bir film gibi görünse de, Hamburg'da her türden insanın gelip yemek yiyip dilediği gibi davranabildiği 'kurtarılmış' bir restoran hikayesidir aynı zamanda.

BU HAFTA TÜRKİYE SİNEMALARINDA GÖSTERİME GİREN "KESİK" İSE FATİH AKIN SİNEMASININ ALAMETİFARAKASI OLAN KÜLTÜRLER ARASI İLİŞKİ/GERİLİM EKSENİNİN EN SIKINTILI OLDUĞU FİLMİ

olarak dikkat çekiyor. Bunun birkaç nedeni var hiç kuşku yok ki. Öncelikle hikayenin ana karakteri Nazaret'in mensup olduğu Ermeniler'in yüzyıllardır birlikte yaşadıkları Türk/Kürt halklarının büyük bir kısmının gadrine uğraması söz konusu. "Kesik" bir anlamda Bobby'nin 'multi-kültü' olarak tanımladığı şeyin tükendiği, bütün bağların kopartıldığı bir zamana odaklanıyor. Bu durumun Fatih Akin'ın elini kolunu çok bağladığını ve filmdeki temsillerin de diğerlerinde olduğu kadar sahibi olmadığını açıkça görüyoruz.

Yeniden Fatih Akin sinemasının genel özelliklerine dönecek olursak. İkinci olarak dikkatimizi çekecek olan şey, karakterlerin hikayenin sonunda kendisini 'yeniden' inşa etme durumları/niyetleridir. "Kısa Ve Acısız'da Cebra'il'in Türkiye'ye ulaşip ulaşamayacağını, burada kendisine mutlu bir hayat kurup kuramayacağını görmeyiz ama bu kapı açık bırakılır bizim için. "Temmuz'da'da, Daniel ve Juli'yi arkadaşlarının arabasına atlayıp Güney'e doğru yola çıkarken bırakırız. İkisi de yola başladıkları kişi değillerdir artık. Biz onları mutlu olarak bırakırız, Türkiye'dedirler ve nasıl bir hayat yaşayacaklarını bilmeyiz ama içimiz rahat ayrılırız sinema salonundan. "Solino", yirmi yıla yayılan acılı bir büyüme öyküsünün sonunda iki kardeş Gigi ve Giancarlo'yu doğdukları topraklara geri götürür ve orada buzların erimesiyle son bulur. Aslında iki kardeş de olmak istedikleri yerde değillerdir. Geçmişlerinde biriktirdikleri bir sürü arıza vardır ama Fatih Akin onlar için de bir kapı aralamayı uygun görür. "Duvara Karşı'nın Sibel'i Almanya'da yaşadığı sarsıntılı günlerden sonra İstanbul'a gelip kendisine sığınacak bir liman bulur. Cahit, Sibel ile son bir görüşme

Müzikal-belgesel "İstanbul Hatırası: Köprüyü Geçmek" (Crossing The Bridge: The Sound Of Istanbul, 2005).

Fatih Akın; en diptekilerin, uyumsuzların, kaybetmesi istenenlerin, belaya bulaşmışların hikayelerini anlatmayı sever. Onları bulundukları yerden alıp bambaşka bir noktaya götürmenin herkes için yine de bir umut olabileceğini göstermek ister adeta. Bu onun en iyi bildiği işidir. Büyüdüğü Hamburg'dan başlayarak Almanya'ya ve giderek bütün Avrupa'nın dört bir yanına dağılmış olan bu insanların öykülerini bulup çıkartır. Onların açmazlarını, öfkelerini, sertliklerini, umutlarını, beklentilerini, hayal kırıklığı ve yaralarını gösterir seyirciye. Sonra ufak ufak tamir etmeye başlar onları. Belki hiçbir zaman iyileştirmez ama yeniden hayatın içine katılmalarına, kendilerini onararak yollarına devam etmelerine zemin hazırlar. Ama işte ne vakit Avrupa'nın dışına çıkıp Türkiye'ye uzansa işler sarpa sarmaya başlar biraz. Fatih Akın'ın Türkiye'ye mi yoksa Almanya'ya mı ait olduğu sorusu birçok yazıya da konu olmuştur. Buna verilecek cevap Avrupalı bir sinemacı olduğudur. Tam da bu nedenle Kapıkule'den içeriye adım attığında Avrupalı bir yönetmen gibi görür Türkiye'yi. Almanya'nın kentlerinde en tehlikeli, en yoksul, en unutulmuş mekânları ve karakterleri bulup çıkartmayı başaran Fatih Akın, Türkiye'ye geldiğinde bir turistin eline tutuşturulan harita ile hareket eder adeta. Taksim, Karaköy, Sultanahmet ve biraz da Kadıköy dışında bir yeri bulamaz. Orada yaşayanlar ve yaşananlar dışında bir şeyler sızmaz hikayelerine. Almanya'daki Türkiyeliler'in bin bir türlü halini bilir de, Türkiye'dekiler konusunda biraz ezber gider sanki. "Duvara Karşı"nın Sibel'inin ayarları bozulur Türkiye'ye geldiğinde; "Yaşamın Kıyısında"nın Ayten'i baştan yanlış kurulmuştur zaten. "Temmuz'da"nın âşıkları Google'a 'İstanbul' yazınca ilk çıkacak görüntünün içinde (Ortaköy) buluşurlar birbirleriyle.

Bu yüzden memlekete ilgisini kaybetmek istemeyen ama artık Avrupalı olmuş bir yönetmendir Fatih Akın. Türkiye'ye bakınca Avrupalı gibi görür. Otantizm sızar kamerasından akan görüntülere. Almanya'da kültürler birbirleriyle nasıl kaynaşır sorusu kafasında nettir de, Türkiye'dekiler nasıl çatışmalar sorusu tam karşılığını bulamamıştır sanki!

yaptıktan sonra ata topraklarına doğru yola çıkar ve onun da yeni bir başlangıç yapmak için kendisinde güç bulduğunu anlarız. "Yaşamın Kıyısında"da inandıkları, sevdikleri şeyler uğruna 'sudan' sebeplerle ölür kimi karakterler ama Nejat her şeye rağmen babasını affedecek gücü kendisinde bulur ve belki de hiç görmediği Trabzon'a giderek yeni bir hayatın olanaklarını düşünmeye başlar deniz kıyısında. "Aşka Ruhunu Kat"ın Zinos'u düştüğü yerden doğrulur ve dostlarıyla birlikte kendisine yepyeni bir dünya kurmanın olanaklarını yaratır. Dostlarını, akrabalarını, sevdiklerini soykırıma kurban vermiş Nazaret'in hikayesinin anlatıldığı "Kesik" gibi acılarla dolu bir filmde bile, karakteri için tutunacak bir dal, geleceğe umutla bakmasını sağlayacak bir neden bulup çıkartır Fatih Akın.

Onun için hayat acımasız ve sert de olsa ("Kısa Ve Acısız", "Duvara Karşı"), sevimli ve maceraya açık da olsa ("Temmuz'da", "Aşka Ruhunu Kat"), hep bir çıkış yolu vardır. Fatih Akın, belki mutlu sonlar yaratmaz seyircileri için ama umudu diri

tutmayı, kapıyı ışığın sızacağı kadar aralık bırakmayı da ihmal etmez.

FATİH AKIN SINEMASINDA KADINLAR 'ÖZGÜR'DÜR. ONLARA HAYATLARINI DİLEDİKLERİ GİBİ YAŞAMA FIRSATLARI SUNAR. "KISA VE ACISIZ"DA ALICE VE CEYDA ETRAFLARINI SARAN 'SERT' ERKEKLERE

rağmen kendi kararlarını cesurca verirler ve bedelini de ödemeye hazırdırlar. Tıpkı "Duvara Karşı"nın Sibel'i gibi. "Temmuz'da"nın Julie'si her türlü riski göze alıp Daniel'in aşkını kazanmak için binlerce kilometre yol tepmeyi göze alır. Üstelik Daniel'in başka bir kadın için yola çıktığını bile bile. "Solino"nun Jo'su iki kardeş arasında mekik dokumaktan, hislerine göre hareket etmekten kaçınmaz. "Yaşamın Kıyısında"nın Ayten'i başına buyruktur. Aklına uymayınca örgüt disiplinini de liderlerini de takmaz. Oysa erkekler hep sorunludur. Kimi büyümemiştir, kimi büyüme sancıları çeker. Kimi varoluşsal sorunlar yaşar. Kimisi beladan uzak duramaz, kimisi hangi kadına âşık olacağı konusunda doğru kararlar vermekten çok uzaktadır.

YEŞİLÇAM'DA BİR DORIAN GRAY

Yeni köşemiz “Düzenbaz”da **‘artık gerçekleşmesi imkansız olası projeleri’** masaya yatıracağız. İlk yazımızda, **“Oscar Wilde’ın meşhur eseri ‘Dorian Gray’in Portresi’** klasik Yeşilçam’da uyarlanmaya kalkılsaydı nasıl bir şey olurdu?” diye soruyoruz.

EĞER, HOLLYWOOD'LA FLÖRTÜNÜ HAYRANLIK NOKTASINDA YAŞAYAN TRUMAN CAPOTE, DİRETTİĞİ GİBİ "ÇILGINLAR KRALİÇESİ" NDE (BREAKFAST AT TIFFANY'S) BAŞROLÜN AUDREY HEPBURN'E DEĞİL DE Marilyn Monroe'ya verilmesini sağlasaydı, perdede nasıl bir Holly Golightly görürdük? Ya da Robert Redford'ın Benjamin Braddock'u oynama ısrarı sonuç verseydi Dustin Hoffman'sız bir "Aşk Mevsimi" (The Graduate) neye benzerdi? Malum bilmek imkansız. Ancak sadece perdede ne görüldüğüyle değil de dışındakilerle ilgilenenlerin arayıp da bulamadıkları sorular bunlar. Zira, oyuncularından yönetmenine, hikayesinden görüntü yönetmenine birçok farklı koşulun bir araya gelmesini gerektiren bir mecra sinema... Ve bazen söz konusu koşulların köküne dinamit koyması, atlatılamayan engeller üzerinden akıl yürütmesi, sinemaya dair en zevkli şeylerden biri. Perdenin dışındakilerle perdede görülenler arasındaki ilişkinin tek boyutlu olmadığını kabul edince, insan kendini bir labirentte bile bulabilir. Biz de Arka Pencere'nin bu yeni bölümünde labirentin sınırlarını daha da geliştirelim dedik, işin zaman boyutunu da şöyle bir sallamaya gönüllü olduk. Meali, yeni Arka Pencere bölümü "Düzenbaz" da (tabii ki isim babası Hitchcock'un 1931 tarihli "The Skin Game") artık gerçekleşmesi imkansız olası projeleri masaya yatıracağız. Ne coğrafyaya ne de zamana bakacağız. Bazen en olmadık üslupların birbirini çağırıldığından, 'zaman' engeli olmasa görmekten zevk alacağımız yeni hayal filmlerinden bahsedeceğiz. Örneğimizi söylersek durum daha da iyi anlaşılır. "Düzenbaz"ın ilk hayali, Yeşilçam mamulü bir "Dorian Gray" uyarlaması... Başka bir deyişle bu Oscar Wilde novellası, klasik Yeşilçam'ın radarına girseydi nasıl bir 'ürün' ortaya çıkardı sorusu üzerine düşünmek...

Tabii ki Yeşilçam külliyyatına bakıldığında bu soruya ilk verilen cevap, çoğu zaman olduğu gibi kaynak

alınan eserden kelimenin ilk anlamıyla 'yararlanılması'; haydi dürüstlükten korkmayalım, tarumar edilmesi, yağmalanması... Akla ilk Billy Wilder klasiği "Bazıları Sıcak Sever" (Some Like It Hot) "Fıstık Gibi Maşallah" gibi alelade bir komediye dönüştürülmesi, "Oz Büyücüsü"nden (The Wizard Of Oz) tuhaf masal/müzikal "Ayşecik Ve Sihirli Cüceler Rüya Ülkesinde"nin çıkartılması geliyor. Ancak şunu da unutmamalı; Yeşilçam'da kaynağı sömürme odaklı bu ilişki, sonuçta ortaya çıkan eserdeki hoşlukların önünde engel olmaz hiçbir zaman. Hatta tuhaflığı beslediği ölçüde işe yarayan bir ilişkidir bu. Köklerini Batı'nın anlatı geleneğinden daha çok gölge oyunu ve ortaoyunundan alan bu yapıyla uluslararası kültürün melezleşmesinden bambaşka dünyalara yol alınabilir. Dolayısıyla olası bir Yeşilçam usulü "Dorian Gray" uyarlaması, 'yine tipik bir çalma çırpma' hadisesi olarak bir kenara atılmaktansa merak edeni için gayet ilgi çekici özellikler taşıyabilir. Özellikle portresi yaşlanırken kendisi inanılması zor

güzelliğini ve gençliğini koruyan Dorian Gray figüründen, suret meselesiyle içli dışlı Yeşilçam'ın neler çıkartabileceği düşünülürse.

Düşünün bir, Ediz Hun ya da Ayhan Işık, Yeşilçam'ın 'zengin ev dekoru' olarak kullanılan yapımcı evlerinin birinin bodrumunda yakışıklılıklarını hapseden bir portre yaptırıyor. Söz konusu sahneler dönemin Hollywood'undan apartılan gotik tınılı bir müzik eşlik ediyor. Tabii ki yeri geldiğinde popüler Yeşilçam şarkılarından birkaçı terennüm ediliyor. Ve Dorian Gray'in beden ve ruh arasında yaşadığı hezeyanlar, derinliği falan boşveren planlarla seyirciye yansıtılıyor. Çok da akla uzak değil. Aslında daha şaşırtıcı olan, Oscar Wilde'in yazdığı dönemde Batı'nın beden ve ruh ikiliğini temelinden sarsarak sansasyon yarattığı bu gotik başyapıtını Yeşilçam'ın keşfedememiş olması.

Misal, "Hamlet"i 'funky' bir Fatma Girik güzellemesi olan "İntikam Meleği"ne (Kadın Hamlet) çeviren Metin Erksan, nasıl olup da "Dorian Gray'in Portresi"nin dehlizlerinde yol almadı, "Kötü Tohum"da yarattığı (ya da bire bir uyarladığı) tekinsiz atmosferle bu konudaki becerisini gösteren Nevzat Pesen'in kafasında bu ışık nasıl yanmadı anlamak zor. Ediz Hun'un iyi çocukluktan sıyrılıp kötü yüzünü gösterdiği sahneleriyle, Ayhan Işık'ın "Cingöz Recai"deki delifişek performansıyla Yeşilçam usulü bir Dorian Gray'e uygunluğu da mı bu ışığı yakmadı, acaba? Dorian Gray'in cinsiyetler üstü güzelliğini erkek yakışıklılığına tedavül etmenin yanlışlığını ise söz konusu Yeşilçam olduğu için hesaba katmasak da olur. Eşcinsel alt metin ise tabii ki görünürde değil ama klasik Yeşilçam'ın ucu çağrışımlara açık dağınık yapısında illaki bir yer bulur, görmek isteyen kendini gösterirdi.

OSCAR WILDE DORIAN GRAY'İN PORTRESİ

Çeviri: NİHAL YEGINOBALI

GÖZ

ORJİNAL ADI Oculus

YÖNETMEN Mike Flanagan

OYUNCU Karen Gillan, Brenton Thwaites, Katee Sackhoff a

YAPIM/SÜRE 2013 ABD, 99 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 2.35:1, 5.1 DD İng. ve 2.0 DD Tr.

ŞİRKET Kanal D

2 013 YILINDA GÖRÜCÜYE ÇIKTIĞI TORONTO FİLM FESTİVALI'NDEN SONRA ÜNÜ KULAKTAN KULAĞA YAYILAN "GÖZ", EN ÇOK karakterlerinin yaşadığı kişisel dramlardan beslenen bir korku filmi. Birçok korku filminde olduğu gibi bir ailenin kısa tarihini arka planına alıyor ve ailenin erkek çocuğu tarafından işlendiği söylenen bir cinayetin aslında görüldüğü gibi olmadığını göstererek meselesinin metafiziksel boyutunu bir hikaye haline getirerek anlatıyor. "Göz"ün fetiş obje olarak kullandığı nesne ise, her daim korku filmlerinin vazgeçilmezi olan antika bir ayna. Bu ayna, bireylerin bilincini tümüyle ele geçirmekle muktedir.

Filmin yönetmeni Mike Flanagan'ın açıkça seçilebilen bir yönetmenlik planı var. Bu plan basitçe, klasik ürkütme metotlarından çok hikayenin kendi gerginliğini kullanmak. Bu sebeple Flanagan, anlattığı hikayeye ziyadesiyle güvendiğini hem filmin senaryo kurgusuyla hem de karakterleri derinleştirme çabasıyla hızlıca gösteriyor. Bu esnada da seyirciyi koltuğundan zıplatacak hamleleri filmin son perdesine kadar minimum düzeyde tutuyor. Bu tercihin günümüz

korku sinemasında oldukça riski ve cesur bir tercih olduğu ortada.

Hikayeyi bu denli umursayan bir korku filminin kendi kabuğunu kırabilmesi için elbette ki çok güçlü bir senaryoya sahip olması gerekiyor. "Göz" de en çok böylesi bir senaryonun yoksunluğundan muzdarip. İzleyicisinin merak duygusunu belli bir noktaya kadar ayakta tutmayı başarıyor; ancak büyüün çözülmesiyle birlikte filmin duygusu yavaş yavaş erimeye başlıyor. Yani, "Göz", onca çabayla kurduğu dramatik yapının dizginlerini kolayca yitiriyor.

"Göz"den gerçek anlamda keyif almak için filmi, filmin kendisini ciddiye aldığı kadar ciddiye almak gerekiyor belki de. Ancak Flanagan'ın seyirci için böyle bir köprü kuramadığı; bunu denediği ama başaramadığı söylenebilir.

Korkuyu dramla birleştirme çabası.

Korkuyu dramla birleştirme çabasının sonuç vermemesi.

İZLEYİCİSİNİN MERAK
DUYGUSUNU BELLİ BİR
NOKTAYA KADAR AYAKTA
TUTMAYI BAŞARAN BİR
KORKU FİLMİ "GÖZ" ...

ÇOCUK POZU

★★★★★

ORJİNAL ADI Pozitia Copilului
YÖNETMEN Calin Peter Netzer
OYUNCU Luminita Gheorghiu,
Bogdan Dumitrache, Ilina Goia
YAPIM/SÜRE 2013 Romanya, 112 dk.
GÖRÜNTÜ/SES 1.85:1, 5.1 DD Romance,
2.0 DD Tr.
ŞİRKET Yeni Film (Mor Film)

“ÇOCUK POZU”,
ÖZELLİKLE HARİKA
SENARYOSUYLA
ROMANYA’NIN SINEMAYA
SON BÜYÜK ARMAĞANI...

ÜST/ORTA SINIFA MENSUP BİR MIMAR OLAN CORNELIA, 30’LU YAŞLARINDAKİ OĞLU BARBU’YA TAKINTILIDIR. OĞLUNUN HER ŞEYİNİ kontrol etmek, sevgiliyle rekabete girmek, hayatını yeniden organize etmek gibi obsesif davranışları vardır. Barbu’nun bir çocuğa çarparak ölümüne neden olmasının ardından bütün ailenin bütün ilişkilerini harekete geçirerek onu kurtarmak için giriştikleri mücadeleyi anlatan “Çocuk Pozu” son yılların en iyi senaryolarından birine sahip. Bir yandan anne-oğul arasındaki ‘aşk-nefret’ ilişkisinin inişli çıkışlı gidişatını takip ederken öte yandan Cornelia’nın ‘hukuku kılıfına uydurmak’ için bürokrasiyle ‘ittifak’larına; oğlunun, nefret ettiği sevgili Carmen’den yardım istemeye varacak pragmatizmine tanıklık ediyoruz.

Tek çocuğunun bütün hayatını kontrol etmek isteyen bir anne ile ‘bağımsız olmak’ istiyormuş gibi görünen ama aslında bunu yapacak yetenekte olmayan oğlunun bu ilişkisinin kaza ile birlikte kırılması sonrasında ‘aile’, ‘ahlak’, ‘hukuk’ ve ‘vicdan’ gibi temel olarak sınıfsal karaktere göre biçimlenen kavramlar işin içine giriyor.

Calin Peter Netzer’in Razvan Radulescu ile birlikte kaleme aldığı senaryo bütün bu kavramların hikayenin içinde eritilmesine ve günlük hayatın parçası haline getirilmesine öylesine güçlü hizmet ediyor ki, film boyunca Cornelia’nın oğlunu kurtarmak için uygulamaya koyduğu yöntemler gündelik hayatının sıradan birer parçasıymış gibi görünüyor.

Öte yandan omuz kamerasının hareketliliği ve ‘özgürlüğü’ sizi perdedeki diyalogun bir parçası haline getiriyor. Bu hareketlilik mekan genişliği yaratırken, aynı zamanda seyirciyi de izleyici olmaktan çıkartıp sürecin parçası haline getiriyor.

Berlin Film Festivali’nden en iyi film ve FIPRESCI ödülleri ile dönen “Çocuk Pozu”, Romanya sinemasının sinemaya son büyük armağanı.

Cornelia’yı canlandıran Luminita Gheorghiu’nun olağanüstü performansı.

Baba karakterinin silikliği ‘kötü’ imajın tamamını annenin üzerine yıkıyor.

97%

“97%” usta işi bir kısa film; hikayesini, kahramanın trajikomik arayışlarını diyaloglarla değil, dinamik bir yönetmenlik anlayışıyla ortaya koyuyor. Bazen oyuncu seçimi, o oyuncunun hüznünlü oyunu, bir filmi olabileceğinden daha etkileyici kılabiliyor, bu duruma iyi bir örnek.

YÖNETMEN Ben Brand
YAPIM 2013 Hollanda
SÜRE 9 dk.

E Vİ İLE İŞİ ARASINDA TEK DÜZE BİR SİNYAL GİDİP GELMEKTEN BASKA BİR HAYATI YOKMUŞ GİBİ GÖZÜKEN KENDİ HALİNDE BİR ADAM. HAYAT onun karşısına bir sevgili veya bir hayat arkadaşı çıkarmamış gibi. Ama neyse ki onun gibiler için hazırlanmış ‘online dating’ uygulamaları var...

Bu uygulamalar sizden belirgin özelliklerinizi alıyor ve benzediğiniz birileriyle sizi yakıştırıp, daha doğrusu eşleştirip size çöpçatanlık yapıyor. Burada yüzde doksanın üzerinde bir uyum oranı yakalayan kimi kullanıcılar hayatının aşkını felen bulduğunu düşünebiliyor.

Kısa filmimizin kahramanına önemli uyarı bir metro yolculuğu esnasında geliyor. Makine “yüzde 97 oranında benzeştiğiniz kişi şu an çok yakınınızda” diyor. Ve demesiyle birlikte adam bir anda etrafına bakınıyor, acaba o kişi trendeki hangi kadın olabilir diyerek. Derken tren duruyor, mesafeler artıyor, adamın kadını bulması için mesafeler artarken zaman ise

daralıyor.

Doğrusu izlediğimiz zamane halleri, garip durumlar. Bu hikaye kırk yıl önce bir senaristin aklına gelseydi, ortaya ilginç bir bilimkurgu filmi çıkabilirdi. Bizi dünün bilimkurgusu yapan şeylerden biri de bu uygulamalar. Elde cep telefonu, makinenin bizi yönlendirmesiyle doğru insanı arıyoruz. Öte yandan değişmeyen bazı şeyler de var, yalnız insanların bitmek bilmeyen doğru insan veya aşk bekleyişleri gibi...

“97%” usta işi bir kısa film; hikayesini, kahramanın trajikomik arayışlarını diyaloglarla değil, dinamik bir yönetmenlik anlayışıyla ortaya koyuyor. Bazen oyuncu seçimi, o oyuncunun hüznünlü oyunu, bir filmi olabileceğinden daha etkileyici kılabiliyor, işte bu duruma iyi bir örnek. Diğer yandan insanoğlunun değişmeyen arayışlarını ve teknolojinin burada üstlendiği kimi zaman yaratıcı kimi zaman hayli umutsuz komik rolleri hatırlatıyor.

1 - İstenmeyen adam: J.J. Abrams

"Star Wars"un yeni patronu (!) J.J. Abrams, bu özel evrenle ilgili yeni bir şeyler tasarlıyor sinsice. Gördük ki Işın Kılıcı'nı T cetveline çevirmiş. SAPIK, J.J. Abrams'ı şimdiden 'persona non grata' ilan eder. Bu zatı muhteremin bir an önce "Star Wars" dünyasından uzaklaştırılmasında fayda var.

2 - James Bond dünyasında yeni bir şey yok!

Bir başka efsane James Bond dünyasında ise pek yeni bir şey yok. 24. filmin adı açıklandı: "Spectre". Sam Mendes yine yönetmen olarak kamera arkasında, Bond da yine Daniel Craig. Bond dünyasının yeni üyeleri ise Christoph Waltz, Léa Seydoux, Monica Bellucci... En önemli değişiklikse Bond'un bu sefer Türkiye'ye uğramayacak olması!

3 - Escobar'la randevu

Yılın son festivali Randevu İstanbul Film Festivali, bugün başlıyor. 11 Aralık'a kadar sürecek. İyi bir seçki var. Benicio Del Toro'nun başrolünü üstlendiği "Kayıp Cennet" (Escobar: Paradise Lost), tavsiye edeceğimiz filmlerden. Yirmi yıl önce ölen Kolombiyalı uyuşturucu baronu Pablo Escobar'ın hikayesini anlatıyor. Ama bulursanız, gerçi YouTube'da var, bu filmin üzerine "İki Escobar" (The Two Escobars) belgeselini izleyin deriz.

4 - "Sarmaşık" Sundance'te

Sundance, nedense Türkiye sinemasındaki gelişmeleri görmezden geliyordu. Ama bu tavrı değişiyor. Raşit Çelikezer'in "Can"ından sonra bir filmimiz daha Sundance Film Festivali'nde boy gösterecek. Ocak 2015'te gerçekleşecek festivalde, Tolga Karaçelik'in "Sarmaşık" adlı yeni çalışması 'en iyi uluslararası film' kategorisinde yarışacak.

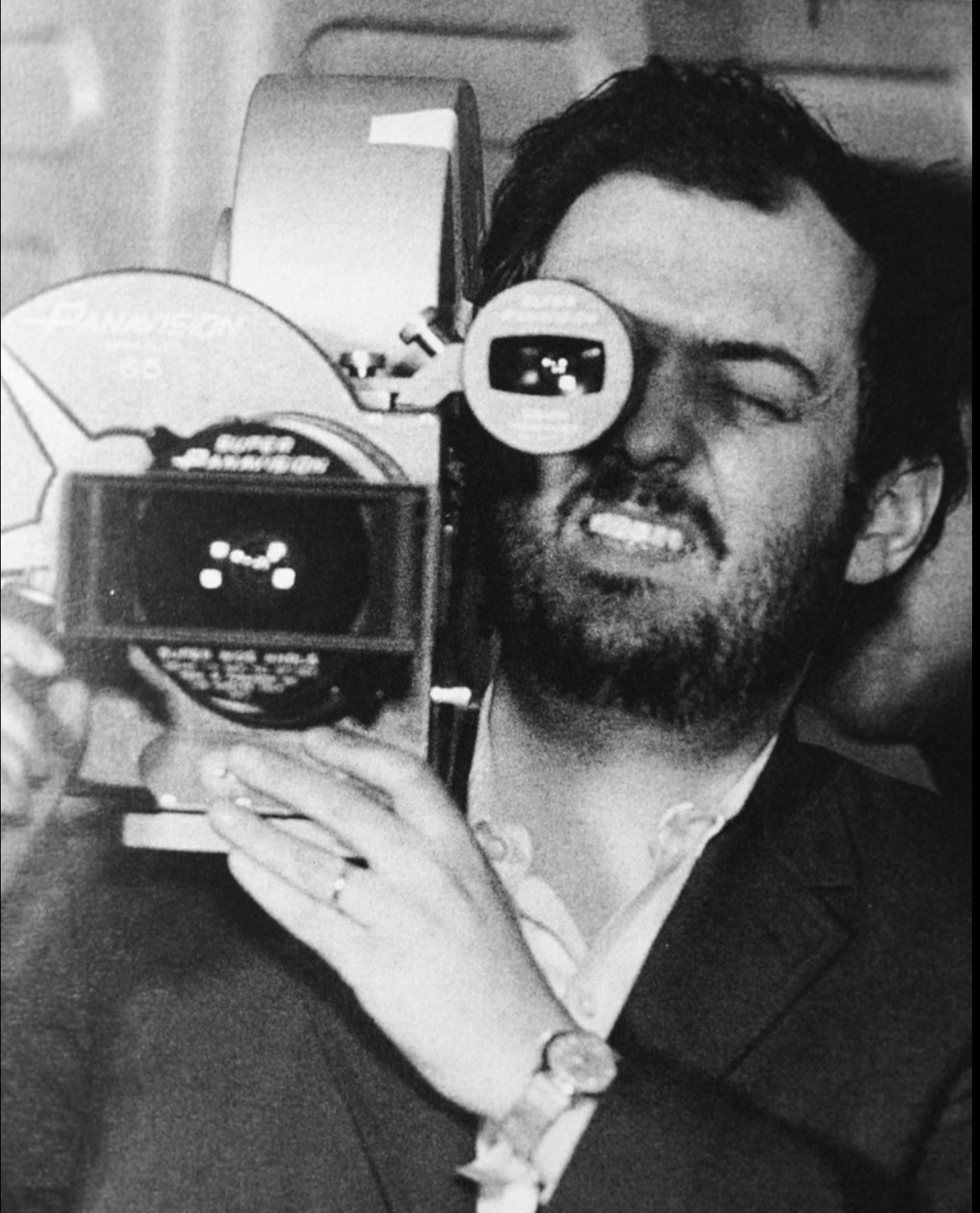
5 - Ses, Arjantin'den geldi!

Hüseyin Karabey'in "Sesime Gel" (Were Dengê Min) filmi, festival turu arasında vizyondaki yerini bu hafta alıyor. Böyle diyoruz, çünkü festivalleri de dolaşmaya devam ediyor bir yandan. En son Arjantin'deki 60 yıllık festival Mar Del Plata Uluslararası Film Festivali'nde ana yarışmada Türkiye'yi temsil etti.

Sadibey.com

"Sinemacılık ve filmcilik yararına
bağımsız iletişim platformu"

“EĞER BİR ŞEY YAZILABİLİYORSA, DÜŞÜNÜLEBİLİYORSA, O ŞEYİN FİLMİ DE ÇEKİLEBİLİR.”

Stanley Kubrick